

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1962 | ΑΡΙΘ. 23

ΑΙ ΠΑΡΕΚΤΡΟΠΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΚΑΚΟΔΟΞΙΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΥ

Α'.

Εἰς τὰ τρία προηγούμενα φύλλα τοῦ «Ἐφημερίου» παρουσιάσαμεν τὰς κυριωτέρας πλάνας καὶ κακοδοξίας τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ διαφωτισθοῦν οἱ εὐλαβέστατοι ἔφημεριοὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους. Διὰ νὰ δλοκληρωθῇ ἡ γνώσις των ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν, θὰ παρουσιάσωμεν ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου τοῦ «Ἐφημερίου» τὰς κυριωτέρας παρεκτροπὰς καὶ κακοδοξίας τῶν λεγομένων προτεσταντικῶν «ἐκκλησιῶν».

Πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κακοδοξιῶν τούτων, πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι εἰς τὴν Εὐρώπην οἱ προτεστάνται ἐκδηλώνουν ποικιλοτρόπως τὴν νοσταλγίαν των πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἀρχίζουν νὰ κινῶνται πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς τὰς ἀρχαίας πηγὰς τῆς πίστεως. Εἰς τῶν κορυφαίων διδασκάλων τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὁ καθηγητῆς Παῦλος Τίλλιχ, ἐδημοσίευσεν τὸ 1949 ἓν ἀξιόλογον ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ προτεσταντικὴ ἐποχὴ». Εἰς αὐτὸ μὲ πολλὴν μελαγχολίαν παρατηρεῖ ὁ συγγραφεύς, ὅτι ὁ Προτεσταντισμὸς ἔχει ὀδηγήσει πολλοὺς εἰς διάφορα συστήματα, ἀντίθετα πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν, ὅπως εἶναι ὁ καπιταλισμὸς, ὁ ὀρθολογισμὸς καὶ ὁ φιλελευθερισμὸς. Διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ κόσμου, λέγει, ἀπαιτεῖται μυστηριακὴ θεμελίωσις τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ὅμως εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Καὶ ὁ ἀμερικανὸς καθηγητῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας δρ. Στάφορντ ἐτόνιζεν εἰς τὰς διδασκαλίαις του, ὅτι αἱ προτεσταντικαὶ ἐκκλησίαι κινδυνεύουν νὰ χάσουν τὸν χριστιανικὸν των χαρακτῆρα καὶ νὰ καταστήσουν ἀπλᾶ κοινωνικὰ σωματεῖα, διότι ἔχουν ἀπομακρυνθῆ τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως¹.

1. Ἰω. Κολιτσάρα, Οἱ Διαμκρτυρόμενοι, Ἀθῆναι, 1960, σελ. 202-204.

Διατί λοιπόν αὐταὶ αἱ τόσον αὐστηραὶ ὁμολογίαι; Διότι ἀπλούστατα αἱ προτεσταντικαὶ ἐκκλησίαι, ὀδηγηθεῖσαι εἰς ἀπαραδέκτους ἐκδηλώσεις¹, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ικανοποιήσουν βαθέως τὴν χριστιανικὴν ψυχὴν.

Βεβαίως, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀγῶνος τῶν προτεσταντῶν ἐστηρίχθη εἰς τὰς καταχρήσεις καὶ τὰς ἀπαραδέκτους παρεκτροπὰς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ τυραννίς, τὴν ὁποίαν οἱ πάπαι ἤθελον νὰ ἐπιβάλουν εἰς πάντας, ἦτο φυσικὸν νὰ διεγείρῃ ἀντιδράσεις εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πλέον φιλελευθέρων ἀνθρώπων. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἀκριβῶς ἦτο καὶ ὁ Λούθηρος. Ἰδίως διηγήθη, ὅταν εἶδε μίαν ἡμέραν τὸν δομινικανὸν μοναχὸν Ἰωάννην Τέτσελ νὰ πωλῆ παπικὰς ἀφέσεις (συγχωροχάρτια) καὶ νὰ χρηματίζεται ὡς ὑπάλληλος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγεμόνος τῆς Μογουντίας καὶ τοποτηρητοῦ τῆς ἐπισκοπῆς Χάλβερστατε Ἀλβέρτου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀγοράσει ἀπὸ τὸν πάπαν Λέοντα Γ' ἀντὶ 10.000 δουκάτων τὸ δικαίωμα νὰ πωλῆ εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην συγχωροχάρτια ἐπὶ 8 ἔτη! Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀπετέλεσε τὸν σπινθῆρα τῆς μεγάλης πυρκαϊᾶς! Ὁ Λούθηρος ἐπανεστάτησε ἐναντίον τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπεσχίσθη ἐξ αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς ἐτοιχοκόλλησεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ ἀνακτόρου τῆς Βιττεμβέργης 95 θέσεις λατινιστῶν ἐναντίον τῶν συγχωροχαρτίων. Μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἐγαρακτήρησε «πανουργίαν τῶν ρωμαίων κολάκων (δηλαδὴ τῶν Παπῶν), κολακευόντων τὰς ἀδυναμίας τῶν ἀνθρώπων»².

Δυστυχῶς ὁ Λούθηρος τότε δὲν προσέφυγεν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ὁμολογίαν φίλων καὶ συνεργατῶν του, διατηρήθη μόνη αὐτῇ, ἀβλαβῆς καὶ ἀδιάφορος. Ὁ Φίλιππος Μελάγγθων, στενωτάτος φίλος καὶ συνεργάτης τοῦ Λουθήρου, μεγάλης δὲ μορφώσεως θεολόγος, ἔλεγε διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν: «Ὁ Θεὸς κατὰ τρόπον θαυμαστὸν σφῆζει μεγάλην Ἐκκλησίαν, τὴν Ὁρθόδοξον, εἰς τὴν Θράκην καὶ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅπως τὸν παλαιὸν καιρὸν ἔσωσε τοὺς τρεῖς παῖδας ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς χαλδαϊκῆς καμίνου»³. Αὐτὸς ὁ Λούθηρος ἔλεγεν, ὅτι πρέπει νὰ σεβώμεθα τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὡς «Ἐκκλησίαν τόσων μυριάδων μαρτύρων καὶ ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ δεκατέσσαρας αἰῶνας ἔζησαν εἰς τοὺς κόλπους τῆς

1. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 9 ἐξ.

2. Β. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, σελ. 9 ἐξ.

3. Χρυσάνθου ἐπισκόπου, Ὁ χαρακτήρ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, Κωνσταντινούπολις 1903, μέρος Γ', σελ. 25.

Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας... Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὑπῆρξε πολὺ πρὶν λάβῃ ὑπάρξιν ἢ Ρωμαϊκῆ Ἐκκλησίας¹.

Παρὰ ταῦτα δυστυχῶς ὁ Λουθηρος δὲν ἠθέλησε νὰ ἀντλήσῃ τὰ ὀλοκάθαρα καὶ ζωογόνα νάματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀληθείας ἐκ τῆς κρυσταλλίνης πηγῆς τῆς Ὀρθοδοξίας. Εἰς τὴν ἀπολυταρχίαν τοῦ Πάπα θὰ ἀντέτασσε τὴν ἀρχαίαν, τὴν ἀνόθευτον παράδοσιν, ὡς τὴν διεφύλαξεν ἡ Ὀρθοδοξία. Τὸ κῦρος τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων θὰ ἦτο τὸ ἀδιάσειστον στήριγμά του². Θὰ ἀνεδεικνύετο μέγας ἐκκλησιαστικὸς ἀναμορφωτῆς, ἐμπνευστῆς καὶ δημιουργὸς τεραστίας ὅσον καὶ σωτηρίου διὰ τὴν Εὐρώπην Πνευματικῆς κινήσεως, ἐὰν μιμητῆς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀγιότητα τοῦ βίου καὶ καθαρότητα τῆς πίστεως ἐπέστρεφεν ἐν πνεύματι ταπεινώσεως καὶ εἰλικρινοῦς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Δυστυχῶς, ἐπηρεασμένος καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ ἐγωϊσμοῦ του, διέπραξε τὸ τραγικὸν λάθος νὰ περιφρονήσῃ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν βραδύτερον καὶ ἐπολέμησεν. ἠθέλησε νὰ δημιουργήσῃ ἰδικήν του Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ καταλήξῃ ὁ ἴδιος, νὰ παρασύρῃ δὲ καὶ ἄλλους εἰς τὴν σύγχυσιν καὶ τὸ χάος³. Ὁ Καρλάυλ, θαυμαστῆς τοῦ Λουθήρου, ὁμολογεῖ, ὅτι εἰς «τὰ ἔργα του (τοῦ Λουθήρου) ἐμφιλοχωροῦν ἀνθρώπιναι ἀδυναμίαι, ὀργὴ ἀχαλίνωτος, τυφλότης, ἀναμφιβόλως πολλὰ ἐλαττώματα, ὁ ἐκτοπισμὸς τῶν ὁποίων θὰ ἦτο εὐτύχημα δι' αὐτόν»⁴. Διὰ νὰ πολεμήσῃ ὁ Λουθηρος τὸν παπικὸν ὀλοκληρωτισμὸν, ἔρριψε τὸ σύνθημα τῆς πλήρους ἀναρχίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἀπέριψε δηλαδὴ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, ἠρνήθη τὸ ἀλάθητον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἐδέχθη μόνον τὴν ὑποκειμενικὴν καὶ αὐθαίρετον ἐρμηνείαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς⁵. Ὡς λέγει πάλιν ὁ Καρλάυλ, «εἰς αὐτὴν τὴν πατρίδα τοῦ Λουθήρου, ὁ Προτεσταντισμὸς ἐξεφυλίσθη ταχέως εἰς ἄγονον ὑπόθεσιν. Δὲν εἶναι πλέον θρησκεία πίστεως, ἀλλὰ μᾶλλον θεολογικὸς κροταλισμὸς ἐπιχειρημάτων, μὴ στηριζομένων εἰς τὴν καρδίαν, κροταλισμὸς, τοῦ ὁποίου ἐσωτάτη οὐσία εἶναι ἔριδες σκεπτικισμοῦ»⁶.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΩΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

1. Irenikon, 1955, σελ. 406 ἐξ. Πρὸβλ Ἰω. Ν. Καρμύρη, Ὀρθόδοξία καὶ Προτεσταντισμὸς, τόμ. Γ, Ἀθήναι 1937, σελ. 24 ἐξ.

2. «Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία», ἐκδόσεις «Ζωῆς», σελ. 56.

3. Ἰω. Κολιτσάρα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 46-56.

4. T. Carlyle, Οἱ ἥρωες, μτφρ. Δ. Δαλεζίου, Ἀθήναι, 1924, σελ. 161.

5. «Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία», σελ. 55.

6. Αὐτόθι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ *

Πολλοί γονεῖς θυσιάζονται κυριολεκτικὰ γιὰ τὰ παιδιὰ τους, καὶ παιδεύονται καὶ κοπιάζουσι σ' ὅλην τους τὴν ζωὴν, γιὰ νὰ τοὺς ἀφήσουνε, πεθαίνοντας, σπίτια καὶ χωράφια καὶ σταύλους γεμάτους ἀπὸ ἄλογα. Καὶ τὸ μόνο ποὺ παραμελοῦνε καὶ ποὺ δὲν τοὺς ἐνδιαφέρει καθόλου εἶναι, τὸ ν' ἀναπτύσσεται τὸ πνεῦμά τους, καὶ νᾶναι γερὴ ἢ ἀθάνατη ψυχὴ τους, καὶ ἡ προαίρεσή τους ἐνάρετη καὶ θεοφοβούμενη.

Καὶ τὸ ἐντελῶς παράδοξο εἶναι, πῶς ἐνῶ γιὰ νὰ κάνωμε τὸ χωράφι μας καρπερὸ κι' ἀποδοτικὸ τὸ διπλοκαματεύομε, καὶ καταξοδεύομαστε γιὰ νὰ τὸ λιπάνωμε καὶ γιὰ νὰ τὸ καλλιεργήσωμε καλά, καὶ τὸ ἐμπιστευόμαστε σ' ἄνθρωπο ποὺ νᾶναι προκομμένος κι' εὐσυνείδητος. Κι' ὅτι ἂν πρόκειται νὰ διαλέξωμε ἀγωγιάτη γιὰ δασκόμο, ἢ ἂν χρειαθοῦμε γιὰ τὶς ὑποθέσεις μας δικηγόρο, τὸ προσέχομε, καὶ τὸ καλοεξετάζομε, καὶ πασχίζομε νὰ βροῦμε τὸν καλύτερο. Ὅταν πρόκειται ὅμως γιὰ δάσκαλο ἢ γιὰ παιδαγωγὸ τῶν παιδιῶν μας, ποὺ στὰ χέρια τους θὰ ἐμπιστευθοῦμε τὴν ψυχούλα τους καὶ τὴν διάπλαση τοῦ χαρακτήρα τους, γιὰ νὰ τὰ θεμελιώσῃ καὶ νὰ τὰ στηρίξῃ στὴν ἀρετὴ καὶ στὴν εὐσέβεια καὶ στὴ φρονιμάδα, ἔ, τότες, ἢ δὲν φροντίζομεν διόλου γι' αὐτό, ἢ καὶ τοὺς διαλέγομε ὅλως διόλου ἀβασάνιστα καὶ μ' ἀνομολόγητην ἐπιπολαίωτητα!

Πῆτε μου ὅμως, ἀγαπητοί μου, δὲν εἶναι ὅλως διόλου ἀνόητο κι' ἀπαράδεκτο πρῶγμα, γιὰ μὲν τὰ κτήματά μας νὰ μοχθοῦμε τόσο καὶ νὰ δείχνωμε τόση φροντίδα, καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ μας, ποὺ εἶναι ὁ πολυτιμότερος θησαυρὸς μας, νὰ φερνώμαστε τόσο ἀπρόσεκτα κι' ἀνάμελα; Τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ σου πρέπει, πρῶτα πρῶτα κι' ἐπάνω ἀπ' ὅλα, νὰ καλλιεργήσῃς, κι' ἐκεῖνα θάρθουνε κατόπιν μονάχα τους. Γιατί ἂν δὲν ἀναθρέψῃς τὸ παιδί σου καλὰ κι' ἂν δὲν τὸ καλοθεμελιώσῃς ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ, ὅτι καὶ νὰ κάνῃς, χαμένο θὰ πάῃ· κι' οὔτε θὰ μπορέσῃ νὰ χαρῆ τ' ἀγαθὰ καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ τοῦ ἐσώριασες. Ἄν ὅμως καλλιεργήσῃς τὸν χαρακτήρα του καὶ στηρίξῃς τὴν ψυχὴν του, τότε νὰ μὴν τὸ φοβᾶσαι διόλου. Κι' οὔτε καὶ θὰ κινδυνέψῃ ποτέ του, κι' ἄς εἶναι πάμπτωχο, κι' ἂν τ' ἀφήσῃς γιὰ κληρονομίαν ἀντὶς γιὰ περιουσίαν τὴν στέρησῃ καὶ τὴ φτώχεια!

Θέλεις νὰ γίνῃ τὸ παιδί σου πλούσιο καὶ νὰ ζήσῃ μ' ἄνεση καὶ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 637 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

μ' ἀρχοντιά; Μάθε το νᾶναι τίμιο, καὶ ἐνάρετο καὶ καλωσυνάτο. Γιατὶ ἔτσι καὶ τὴν περιουσία πού θά τ' ἀφήσης θά τὴν συγκρατήσῃ· μὰ κι' ἂν τὴ χάση, δὲν θά δυστυχήσῃ ποτέ. Ἄν ὅμως μεγαλώσῃ μέσα στὴν ψευτιά καὶ στὴν πονηρία, κι' ἂν τ' ἀναθρέψῃ μέσα στὴν ἀσέβεια καὶ μέσα στὴν κακία, τότε κι' ὅλα τ' ἀγαθὰ τοῦ κόσμου ἂν τ' ἀφήσης γιὰ κληρονομιά, νὰ τὸ ξέρῃς πὼς γρήγορα θά τ' ἀνεμοσκορπίσῃ καὶ πὼς ὅλα θά γίνουσε καπνὸς κι' ἀγέρας· καὶ πὼς θά καταντήσῃ πρὸ κακομοιριασμένο καὶ δυστυχισμένο ἀπὸ τὸν καθένα. Γιατὶ εἶναι ἐξακριβωμένο στὴν ἐντέλεια, πὼς γι' αὐτοὺς πού δὲν ἐπήρανε καλὴν ἀνατροφή καὶ συνετὴ διαπαιδαγώγησι ἢ φτώχεια ἀποδείχεται ἀπὸ τὸν πλοῦτο· γιατί τοὺς συγκρατεῖ κάπως στὸ νᾶναι φιλήσυχοι καὶ συγκρατημένοι καὶ σεμνοί. Ὁ πλοῦτος ὅμως καὶ ἡ καλοπέρασι τοὺς ξεσηκώνουν τὰ μυαλά τους καὶ τοὺς ἐξαχρειώνουν καὶ τοὺς βυθίζουν στὸ τέλος στὴν ἄβυσσο τοῦ κακοῦ.

Δυστυχῶς αὐτὸ—χωρὶς ἄλλο—εἶναι ἐκεῖνο πού διασαλεύει τὴν ἱεράρχησι καὶ τὴν τάξι τῆς ζωῆς, πού ἀναστατώνει τὸν κόσμον καὶ πού καταστρέφει τὴν χριστιανικὴ μας κοινωνία, τὸ ὅτι δηλαδὴ παραμελοῦμε τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μας.

Καὶ φροντίζομεν μὲν, μ' ὅλη μας τὴ δύναμη καὶ μὲ κάθε τρόπο, νὰ τὰ ἐξασφαλίσωμε περιουσιακά, παραμελοῦμε ὅμως τὴν ἀνατροφή τους καὶ τὴν ψυχικὴ τους συγκρότησι, πρᾶγμα πού φανεροῦναι πὼς εἴμαστε ὅλως διόλου ἄμυαλοι κι' ἀνόητοι. Γιατὶ τ' ἀγαθὰ καὶ ἡ περιουσία πού θά τοὺς ἀφήσωμε, ὅσο μεγάλη κι' ὅσο πολύτιμη καὶ νᾶναι, ἅμα αὐτοὶ πού θά τὰ διαχειρισθοῦνε εἶναι χωρὶς κρίσι καὶ χωρὶς σύνεσι, κι' ἂν δὲν εἶναι συγκρατημένοι ἄνθρωποι καὶ τίμιοι καὶ σοβαροί, θά χαθοῦνε ὅλα, καὶ τὸ κατάντημά τους θάναι ἢ ἔσχατη δυστυχία.

Ἄν ὅμως διαπλάσωμε τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ μας συνετὴ καὶ γενναία καὶ στοχαστικὴ, κι' ἂν ἀκόμη δὲν τὸ κατορθώσωμε νὰ τοὺς ἀφήσωμε τίποτα, θ' ἀντιμετωπίζῃ τὴν κάθε περίστασι, μὲ φρονιμάδα καὶ μὲ γενναιοψυχία.

Ἄς φροντίζωμε λοιπὸν νὰ τὰ κάνωμε πλούσια, ὄχι σὲ χωράφια καὶ σὲ χρώματα, ἀλλὰ σ' εὐσέβεια καὶ σὲ μόρφωσι καὶ σ' ἀρετὴ, ὥστε νὰ μὴν ἔχουνε ὑπερβολικὲς ἀξιῶσεις, οὔτε νὰ σέρνωνται, σὰν ἔλεεινοὶ σκλάβοι, ἀπὸ κοσμικὲς ματαιοδοξίες κι' ἀπὸ σαρκικὲς ἐπιθυμίες. Ἄς τὰ συνηθίζωμε, ἀπὸ μικρὰ κι' ἀπὸ νήπια ἀκόμη, νὰ μὴν εἶναι λαίμαργα, παρὰ νᾶχουνε ἐγκράτεια στὸ φαγητό τους. Κι' ἂς τὰ μάθωμε, νὰ μὴν ἀγαπᾶνε τὴ σπατάλη καὶ τὴν πολυτέλεια, ἀλλὰ νάναι συγκρατημένα καὶ οἰκονόμα καὶ φιλόστοργα καὶ φιλεῦσπλαγχνὰ καὶ μεταδοτικὰ καὶ ὑπάκουα.

ΣΤΑΧΥΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ

2. Ο ΛΥΤΡΩΤΗΣ

«...Αὐτός γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν».

(Ματθ. α', 21-22)

Ἐνα ὀλίκο βάρος μπορεῖ νὰ συμπιέζη τὸ κορμί μας, τὰ στήθη μας, τοὺς ὄμους μας, τοὺς μῦς τῶν βραχιόνων μας. Τὸ ἀποθέτουμε κάπου, παίρνομε μιὰ ἀνάσα, ξεκουραζόμεθα καὶ συνεχίζουμε τὴν πορεία μας ὥσπου, κοντινὸς ἢ μακρὸς εἶναι ὁ δρόμος, τὸ φέρουμε στὸν τελειωτικὸ του προορισμό. Καὶ παίρνομε, ἔτσι, κάποια δύναμι στὴν ὑπερέντασι τῶν νεύρων μὲ τὴ σκέψι πὼς θὰ σταματήσῃ αὐτὸ τὸ βάσανο. Προσβαλλόμεθα ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια, φθάνομε στὸ θάνατο καὶ ἡ ἐλπίδα μιᾶς καλλιτερεύσεως μᾶς κρατεῖ σὲ ἀπαλώτερο πόνο. Περνοῦμε ἀπὸ ἓνα κακίμι φτώχειας καὶ δυστυχίας καί, παρὰ τὴ γύμνια μας καὶ τὸν ὑποσιτισμὸ μας, ἐν τούτοις δὲν ἀπογοητευόμεθα, δὲν λυγίζουν τὰ γόνατά μας, δὲν περνάει ἀπὸ τὸ μυαλό μας τὸ κακὸ πνεῦμα τῆς αὐτοκαταστροφῆς. Καὶ κυλᾶν τὰ χρόνια μὲ τὸ γλυκόφως τῆς ἀλλαγῆς στὸ καλλίτερο, ἐν ὅχι σ' ἐμᾶς, ἀλλὰ στὰ παιδιά μας. Καὶ γέροντες ἀκόμη σηκώνουν τὸ δεμάτι τῶν χρόνων τους μὲ τὴν πίστι στὴν ἀδιάκοπη συνέχεια τῆς ζωῆς... Κι' ὅλα αὐτά, σφιχτοδεμένα στὴν ὕπαρξί μας, τ' ἀντιμετωπίζουμε χωρὶς τὸ ἠθικὸ σαράκι τῆς εὐθύνης, χωρὶς τὸν πόνο τῆς ἐνοχῆς. Ὅσο καταθλιπτικὰ κι' ἂν εἶναι στὴν καθημερινῇ ζωῇ τοῦ ἀνθρώπου αὐτὰ τὰ ἀναπόφευκτα—μετὰ τὴν πτώσι— δὲν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν, ὅλα μαζὶ καὶ χωριστὰ τὸ καθένα, μὲ τὸν πόνο ποὺ ἐπροκάλεσε στὴ συνείδησι τοῦ ἀνθρώπου αὐτῇ ἢ παρακοῇ, ἢ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, γιατί, δὲν ἦταν ὕλικὸ βάρος, περαστικὴ ἀρρώστεια, ἐπεισοδιακὴ παρατυπία ἀπὸ ἄγνοια. Ἦταν ἡ πτώσις τῶν πρωτοπλάστων βλασφημία μ' ἐπαχλόουθο τὸν ἠθικὸ κατακλισμό. Αὐτῇ ἡ πτώσις ποὺ ἐσυνειδητοποιήθη ἀμέσως στὰ βάθη τῆς ψυχῆς κι' αὐτῶν τῶν παραβατῶν ὡς ἀνοσιούργημα, ἐδίδαξεν ἀμέσως τὸν ἐπιπόλαιο καὶ νοσηρῶς περιεργὸν ἐπαναστάτη πὼς ὁ διάβολος διαλύει τὸ συνοικέσιόν του ἀμέσως, ἀφοῦ ρίξῃ στὸ βορβορῶδες πηγάδι αὐτὸν

πού άπατᾶ με τις κολακεῖες, τις υποσχέσεις και τις ψευδαισθησίες πού φυτεύει στ' άνόητα και έξωστρεφικά μυαλά. Αύτη η συνειδητοποίησης τοῦ μεγάλου κακοῦ έπροκάλεσε και τον ήθικό πόνο τοῦ έλέγχου. "Όσφ κι' αν έθολώθη ή διάνοια κι' αν έμειώθη ή ήθική ευαισθησία με τὸ σεισμό πού έπαθεν ὁ άνθρωπος εὐθύς με τὸ γκρέμισμά του, ένιωθε τὸ ήθικό βάρος τῆς έννοχῆς και έτσι τοῦ ήταν ή κατάθλιψις άχώριστος σύντροφος στη ζωή του. 'Ο άνθρωπος μπορεί νά ζήσει με λίγο ψωμί, με εὐτελές ρουχαλάκι και σέ φτωχική στέγη, άρκει νά έχη τήν υγεία του και τὸ άνένοχον τῆς συνειδήσεώς του· ιδίως τὸ τελευταῖο. Γιατί ή έννοχη προκαλεῖ ψυχική νέφωση και φυγαδεύει τή χαρά τῆς καρδιάς μας. Και ὅσφ μεγαλείτερο είναι τὸ άμάρτημά μας, τόσο και ὁ «σφάχτης» μᾶς τυραννεῖ σκληρότερα και μᾶς στέλνει επιάλτες ταρασσοντας τὸν ὕπνο μας. Κι' είναι αδύνατο νά ήσυχάσουμε εάν δέν βροῦμε τὸ λυτρωμό μας στη συντριβή, στὸ δάκρυ, στην έξαγόρευσι τῶν άμαρτημάτων μας. Τὸ σωματικό ρῦπο πλένει και έξαφανίζει τὸ νεράκι και τὸ σαποῦνι. 'Αλλά τὸν ψυχικό; Τὸ δάκρυ και μόνον τὸ δάκρυ, στὰ πόδια τοῦ Λυτρωτοῦ. Κι' έστρεψε παντοῦ και άγωνιώδη τὰ βλέμματά της ή ανθρώπιτης. Και ὁ Δαυίδ, αντιπροσωπευτικός τύπος, με κραυγή πληγωμένης ψυχῆς, Λυτρωτὴν έπεκαλεῖτο: «'Ελέησόν με ὁ Θεός κατά τὸ μέγα έλεός σου και κατά τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιριμῶν σου έξάλειψον τὸ άνόμημά μου...»

'Αμαρτωλή ή ψυχή, άλλ' άγνός και βαθύς ὁ πόθος τοῦ λυτρωμοῦ. Και ὅπως σημειώνει ὁ ποιητής: «Βρίσκει ὁ πόθος ὁ άγνός μέσον νά κοινωνήσῃ μ' 'Εκεῖνον ποῦν' ὠκεανός άγάπης: τήν έλπίδα, τήν άσβεστη λαμπάδα του, πού δέν μπορεί νά σβύση τῆς άμαρτίας άνεμος. Σάν θεϊκή άχτίδα τὸν πόθο μας καθοδηγεῖ στη φωτεινή γραμμή της. Νόημα δίνει και σκοπὸ στὸ κάθε αίτημά του. Κόρη τῆς πίστης στὸ Θεό, δέν χάνει τήν τιμή της κι' όταν τ' ανθρώπου μολυνθῆ βαθειά τὸ αίσθημά του.» "Έτσι ὁ βαθύς πόθος τοῦ λυτρωμοῦ και ή νοσταλγία για τήν οὐρανία Πατρίδα, συνέθεσαν τις πιὸ ειλικρινεῖς, πηγαῖες και θερμές προσευχές πρὸς τὸν Πατέρα. 'Η μετάνοια κάνει πολὺ συμπαθητικό τὸν άμαρτωλό. 'Έχει τήν δύναμι ν' άνοίγη τὸν οὐρανό, νά τραβάη σάν μαγνήτης δυνατός τις θεῖες άκτῖνες στὸ σκοτεινὸ μπουντροῦμι τῆς φυλακῆς του, ὥσπου νάκούη τὸ σπάσιμο τῆς άλυσίδας και έλευθερωθῆ,

για να λουσθῆ ἀπὸ τὸν ἥλιο... «Ἀγάπη εἶναι ὁ Θεός. Ἐφθαστη, σκορποχέρα τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν στὰ λογικὰ παιδιὰ της... Ἐκεῖνα, κι' ἂν μολύνονται, αὐτὴ σὰν ἥλιος λάμπει. Διαλύει σκοτάδια ὀλόπηχτα στ' ἀστραποβολήματά της...» Τὸ ὅτι τοῦτο εἶναι σωστό, τὸ μαρτυρεῖ τῶν Προφητῶν ἡ χορεία. Ὁ Θεός ἐφ' ὅσον εἶναι ἀγάπη, καὶ μάλιστα στὴν ἀπόλυτη ἔκφρασί της, δὲν ἦταν δυνατὸ ν' ἀφίση τὸν ἄνθρωπο στὴ λίμνη τῶν δακρύων, καὶ τὸ κακὸ ν' ἀνατρέπη τὸ σχέδιο τῆς μεγάλης του βουλήs. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχη ἰσοδύναμος διαρχία στὸν κόσμο μὲ διαιώνισιν ἐμπολέμου καταστάσεως. Ὁ ἄνθρωπος δὲν προωρίσθη νὰ ζῆση αἰχμάλωτος στὰ νύχια τοῦ κακοῦ. Ἄν ἐνικήθηκε ἀπὸ τὴ σάρκα του, ἀπὸ τὸ καθαρῶς αἰσθησιακὸ στοιχεῖο μὲ τὴ σατανικὴ ἀπάτη, τοῦτο καὶ δὲν προεδίκασε τὸν ἀφανισμό του. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἔχει δύναμιν ἀνακαινιστικὴν, μεταστοιχειωτικὴν, καὶ ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴ φθαρτότητα καὶ τὴ θνητότητα. Καὶ τοῦτο ἠθέλησε νὰ γνωστοποιήσῃ ὁ Θεὸς Πατέρας στὸ πληγωμένον καὶ ντροπιασμένον παιδί του, πρὶν τοῦ δώσῃ τὸ δῶρο τοῦ λυτρωμοῦ του. Ἐπάνω στὴν ψυχικὴ του καταπόνησι καὶ στὴν κάμψι του ὁ Θεὸς ἐνίσχυε τὸν ἁμαρτωλό: «Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα· παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ἴδου ὁ Θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδώσει. Αὐτὸς ἤξει καὶ σώσει ἡμᾶς. Τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὄτα κωφῶν ἀκούσονται. Τότε ἀλείται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα μογιάλων.» Ἡσ. λε', 3. Φωνὴ στοργικὴ, ζεστή, παρηγόρος, τόσον οἰκεία, ὅσον ἐχθρική ἦταν ἡ πρᾶξις τοῦ ἀποστάτου. Καὶ ἐπειδὴ ἐπεκράτει τὸ ἔγκλημα, ἡ διαφθορὰ τῶν συνειδήσεων, ἡ ἀδικία, καὶ πάλιν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἰδίου του προφήτου προειδοποιεῖ: «Ἐγγίζει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ ποτήριόν μου καὶ εἰς τὸν βραχιόνά μου ἐλπιούσιν... Ἡ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γενεῶν...» (Ἡσ. να', 5-6). Καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, θέλοντας νὰ πείσῃ τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Λυτρωτὴς θὰ εἶλκε τὸ ἀνθρώπινον, τὸ γένος του ἐκ Δαυὶδ καὶ Ἰεσσαί, δικαιοῦνε τὴν προφητείαν τοῦ (Ἡσαΐου ια', 1-10), ὥστε νὰ μείνουν ἀναπολόγητοι: «Καὶ ἐξελεύσεται ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί καὶ ἄνθος

ἐκ τῆς ρίζης ἀναβήσεται· καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Θεοῦ, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας· ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου Θεοῦ. Οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ κρίσιν καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς... Καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωσμένος τὴν ὄσφυν αὐτοῦ καὶ ἀληθεία εἰλημένος τὰς πλευράς... Ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι.» Καὶ μέσα στὸν ἐνθουσιασμό καὶ τὴ συγκίνησι πού προκαλοῦσε τὸ ὄραμά του, ὁ Προφήτης καλεῖ τοὺς λαοὺς νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν στὴν ἀνάβασί του. «Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ. Ἐκ γὰρ Σιών ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ κρινεῖ ἀνά μέσον τῶν Ἑθνῶν καὶ ἐλέγξει λαὸν πολὺν καὶ συγκόψουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ οὐ μὴ λήψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν» (Ἡσ. Β', 15 κ.έ.). Καὶ εἶδε σαρκούμενον τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ μ' ὅλη τὴν ἐνάργεια τοῦ καθαρῶ πνεύματός του, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι: «Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ. Καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης Βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος» (Ἡσ. θ', 6 κ. έ.). Ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς νέας Βασιλείας ὁ Δανιὴλ προφητεύει: «Ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἣτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ Βασιλεία αὐτοῦ οὐχ ὑπολειφθήσεται· λεπτυνεῖ καὶ λιμηθεῖ πάσας τὰς Βασιλείας, καὶ αὐτὴ ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας» (Β', 44). Χαρακτηριστικωτάτη δέ, λὲς καὶ ἐλήφθη ἀπὸ ἀμέσους χριστιανικὰς πηγὰς, εἶναι τοῦ ἰδίου Προφήτου ἡ πρόρρησις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς θὰ ἔδινε «σημεῖον», δηλαδὴ κάτι τὸ ἔκτακτο, τὸ ὑπερφυσικὸ καὶ ὑπέρλογο: «Διὰ τῷτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον ἰδοὺ ἢ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ» (Ἡσ. Ζ', 14). Καὶ ἡ προφητεία αὕτη, μὲ τὸ ἴδιο περιεχόμενον καὶ τὸ δογματικὸ νόημά της, ἐπαναλαμβάνεται ἐκ μέρους τοῦ Γαβριὴλ πρὸς τὴν Παρθένον: «Εὖρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδοὺ συλλήψη ἐν γαστρὶ καὶ

τέξη υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.» Σὲ μιὰ εὐλογο δ' ἐρώτησι τῆς Παρθένου ὁ Ἄγγελος προσθέτει: «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ» (Λουκ. Α', 35).

Οἱ προφητεῖες, μὲ τις ὅποιες μπορεῖ κανεὶς νὰ συνθέσῃ τῆ θεανδρική προσωπικότητα τοῦ Κυρίου καὶ πρὶν γεννηθῆ, ὑπῆρξαν θεῖες ἀποκαλύψεις καὶ μπορεῖ νὰ εἰπῆ κανεὶς ἓνα θαῦμα πού ἐξάλισε τὰ μυαλὰ τῆς ἀρνητικῆς κριτικῆς. Γιατὶ τὰ πρόσωπα τῶν Προφητῶν ὑπῆρξαν, εἶναι ἱστορικά καὶ ὄχι φανταστικά συλλήψεις τῆς εἰδωλολατρικῆς μυθολογίας. Καὶ ὄχι μονάχα ἱστορικά, ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ἀδιάβλητα, ἀνώτερα τῆς ἐποχῆς μέσα στὴν ὁποίαν ἔζησαν. Ἦσαν πρόσωπα ἀπὸ Θεοῦ διαλεγμένα νὰ ἐξαγγέλλουν τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ, νὰ χειραγωγοῦν τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὴν ὑψίστην ἀλήθεια, νὰ γίνωνται φραγμὸς κατὰ τοῦ παχυρρεῦστος ποταμοῦ τῆς κακίας, καὶ νὰ διατηροῦν ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς ἐλπίδος γιὰ μιὰ κρεῖττονα ζωὴν κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τοῦ Μεσσίας, πού θὰ φωτίσῃ τὸν νοῦν μὲ τὰ οὐράνια λόγια του, θὰ ἀγνίσῃ τίς καρδιές, θὰ καταλύσῃ τὴν ἔχθρα, θὰ συμφιλιώσῃ μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ θὰ χαρίσῃ τὴν εἰρήνην μὲ τὸ θρίαμβο τῆς ἀληθείας. Κι' ὅλες οἱ Προφητεῖες ἐπηλήθευσαν στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ, πού τ' ὄνομά του σημαίνει σωτὴρ. Κάθε ἀπροκατάληπτος ἄνθρωπος μένει κατάπληκτος πρὸ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ πλάσμα του. Αὐτὴ ἡ θεία κένωσις, ἡ ἀσύγχυτος καὶ ἄτρεπτος ἔνωσις τῆς θεότητος μὲ τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ ἐπιλογὴ ὡς θρόνου τῆς χερουβικῆς τῆς Παρθένου καὶ τῆς φάντης ὡς θεικοῦ ἀνακλίντρου, κρατεῖ τὴν καρδιά κάθε πιστοῦ σὲ μιὰ—ἂν μπορῆ νὰ εἰπῆ κανεὶς— ὀρθοσκευτικὴ φρικίασι. Σὲ μιὰ φρικίασι, πού ἔπαθεν ὁ Προφῆτης Ἡσαΐας ὅταν εἶδε σωματούμενον Θεὸν ὀκτακόσια ὀλόκληρα χρόνια πρὶν γεννηθῆ. «Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ. Καὶ Σεραφίμ εἰστήκεσαν κύκλω αὐτοῦ, ἐξ πτέρυγες τῶ ἐνὶ καὶ

ἔξ πτέρυγες τῷ ἐνί, καὶ ταῖς μὲν δυοὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς δὲ δυοὶν κατεκάλυπτον τοὺς πόδας καὶ ταῖς δυοὶ ἐπέταντο. Καὶ ἐκέκραγεν ἕτερος πρὸς ἕτερον καὶ ἔλεγον· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. Καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐπλήσθη καπνοῦ. Καὶ εἶπον· ὦ τάλας ἐγὼ, ὅτι καταλένυμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων, ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ καὶ τὸν βασιλέα Κύριον σαβαώθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. Καὶ ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἤψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἤψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ» (Ἡσ. στ', 1-8). Κι' εἶναι λόγια τὰ ὅποια ὁ Ἰερεὺς ἐπιναλαμβάνει μετὰ τὴν θείαν Κοινωνίαν ἀμέσως, γιατί ἐδέχθη τὸν σωματούμενον Θεόν. Τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου Οἰκονομίας ὅσα κι' ἂν ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην κατάληψι, εἶναι ἓνα γεγονός πού μονάχα μὲ τὸ μυαλό τῆς πίστεως μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς· καὶ μάλιστα τότε, πού ψυχικὰ θὰ προδιατεθῆ, ἀφοῦ ξεκινήσῃ ἀπὸ τὸν ταπεινὸν ἑαυτό του, μελετήσῃ προσεκτικὰ τὰς Γραφὰς καὶ μὲ κατασκευαστικὴ προσευχὴ ἀνεβῆ στὴν ἀνωτέρα θεωρίαν τοῦ Θεοῦ. Γιατί ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐδημιούργησε προβλήματα καθημερινῆς ζωῆς, συναλλαγῶν, ἀλλὰ καθαρῶς ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ, προβλήματα συνειδήσεως πού δὲν παραμερίζονται μὲ φιλοσοφίες νεφελώδεις πού οὔτε συγκινοῦν, οὔτε ζωὴ δίνουν, οὔτε —τὸ σπουδαιότερον— λυτρῶνουν τὸν ἄνθρωπο. Ἄλλ' οὔτε καὶ μὲ νοσηροὺς μυστικισμοὺς διαλύονται αἱ ψυχικαὶ νεφώσεις. Ὁ Χριστὸς γεννᾶται ν' ἀναγεννήσῃ. Ἡ ἀλήθεια πού θὰ ἀπλώσῃ σὰν φῶς στὰ μυαλά καὶ στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι γνῶσις πολλῶν πραγμάτων πού δὲν κλείνουν μέσα τους λυτρωτικὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ χρυσῆ βροχὴ πού πέφτει ἀπὸ τὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἓνα λαμπρό, οὐράνιο φῶς μὲ τὴν καθαρτικὴ δύναμι τοῦ μυστηρίου κι' ἔρχεται σ' ἐπαφὴ μὲ τὸ μυαλό μας, ὅχι γιὰ νὰ τὸ φουσκώσῃ καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὴν οἴησι καὶ τὴν ἀλαζονεῖα, ἀλλὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπο νὰ γνωρίσῃ τὸν «Ἐμμανουήλ» πού ντύθηκε τὸ σωματικὸ χιτῶνα, πού ἐχωρήθη, ἂν καὶ ἀχώρητος, στὴν παρθενικὴν

«νηδύν», πού ἐγεννήθη στή σπηλιά, πού ἐδέχθη γιά στρώμά του τὰ ζεσταμένα ἀπ' τὰ χιῶτα τῶν βοδιῶν ἄχερα, πού ἐτύλιξε τὸ πανάχραντο κορμάκι του μὲ τὰ φτωχικά ἐκεῖνα ράκη, πού ἔγινε πρόσφυξ στὴν Αἴγυπτο, πού ἔζησε σὰν τελειοποιημένος μαραγκὸς μέσα στὰ ροκανίδια, πειθαρχημένος κάτω ἀπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ γέροντος Ἰωσήφ (Λουκ. Β', 51). Κι' ὄχι μονάχα τὸ φῶς αὐτὸ τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ ἔρχεται σ' ἐπαφή μὲ τὸ μυαλό μας γιὰ νὰ διώξῃ τὴν πλάνη καὶ νὰ ὀδηγήσῃ στὸ σωστὸ δρόμο τὸν ἄνθρωπο πού παρεστράφησε, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καρδιά μας. Κυρίως μὲ τὴν καρδιά μας. Γιατὶ ἡ καρδιά μας εἶναι ἡ ἔδρα τῶν ἀγιωτέρων ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκαθαρτωτέρων συναισθημάτων, ὅπως θὰ τονίσῃ ὁ Κύριος ὅταν βγῆ στὴ δημοσία ζωὴ γιὰ νὰ κηρύξῃ τὴν ἠθικὴν ἐπανάστασι κατὰ τοῦ κακοῦ (Ματθ. ιε', 18).

Ὁ ἴδιος εἰδωλολάτρης σοφὸς προγονός μας ἀρκετὰ εἰλικρινῆς καὶ τίμιος ἄνθρωπος εἶχε συλλάβει τὸ δράμα τῆς ψυχῆς, τὸ δράμα τῆς παραπαιούσης ἀνθρωπότητος. Παρὰ τὸ ξάστερο καὶ δυνατὸ τοῦ μυαλοῦ καὶ τὴν ὑπεροχὴν του ἔναντι τῶν συνανθρώπων του, κατὰλαβε πολὺ καλὰ πὼς τὸ φορτίο τῆς συνειδήσεως τοῦ ἐνόχου δὲν πετιέται μακριὰ μὲ τὴ δύναμι τῆς σοφίας τῶν ἀνθρώπων πού οἱ ἴδιοι ἔχουν ἀνάγκη τοῦ ἀποφορτισμοῦ τῆς ἰδίας των συνειδήσεως, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔλευσι Λυτρωτοῦ κατὰ τὸ προαιώνιο σχέδιο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν πόθο τῶν λαῶν. Σὰν προφήτης ὁ Σωκράτης τῆς εἰδωλολατρίας μελαγχολικὰ προειδοποίησε: «καθεύδοντες διατελοῖτε ἄν, εἰ μὴ τίνα ἄλλον ὁ Θεός, κηδόμενος ὑμῶν, ἐπιπέμψει.» Καὶ αὐτὸν τὸν «ἄλλον», πού οἱ Ἀθηναῖοι ὠνόμασαν «Ἄγνωστον Θεόν», εὐηγγελίσθη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὸ Βράχο τῆς Ἀκροπόλεως: «Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν... Τοὺς χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεός τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι μετανοεῖν, διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ὃ ὤρισεν...». Πέρασαν ἀπὸ τὸ ὠραῖο ἐκεῖνο μήνυμα τῆς νύχτας τῶν Χριστουγέννων δυὸ χιλιάδες περίπου χρόνια καὶ ἔναυλος ἀκούεται ὁ ὕμνος τῶν Ἀγγέλων πού ἄπλωσε ἐπάνω στὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ: «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνην

ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» χωρὶς νὰ ἐνοποιηθοῦν οἱ καρδιές ὄλων τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εἰρήνη στὸν κόσμον. Τὸ ὑλιστικὸ πνεῦμα, ὁ ταπεινὸς ἡδονισμὸς καὶ ὁ χυδαῖος εὐδαιμονισμὸς ἐπιβραδύνουν τὴν καθολικὴν ἐπικράτησι τοῦ πνεύματος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν σύγχυσι καὶ τὴν τάσι πρὸς αὐτοκαταστροφὴν. Ὅμως αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους θὰ συντριβοῦν, τὸ ψεῦδος θὰ ἐξωσθῇ ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, τὰ πάθη ποὺ διχάζουν τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ θὰ ξερριζωθοῦν, ἡ εἰρήνῃ θὰ ἐπικρατήσῃ, παρὰ τὴν πεισματῶδη ἀντίστασι τοῦ Σατανᾶ, γιὰ τὸ θέλει τὸ Βρέφος τῆς Βηθλεέμ, ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ τῆς ἐπετείου τοῦ κοσμοϊστορικοῦ γεγονότος, ἄς πετάξωμε ψυχικὰ στὸ Σπήλαιον καὶ γονατιστοί, ἄς προσφέρωμε ἀντὶ σμύρνας, χρυσοῦ καὶ λιβάνου, ποὺ εἶναι τὰ συμβολικὰ δῶρα τῶν Μάγων, τὴν *καρδιά μας*.

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑΣ

Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδονται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΣΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Για τὸ πλείοτερο καὶ καθαρώτερο φῶς πάλι ὁ λόγος. Αὐτὸ τὸ φῶς πῶς τὸ ἐκφράζονται ὅτι τὸ πῆραν ἀπὸ τοὺς νέους μας τὸ εἶπαμε σὲ προηγούμενα φύλλα στὸν Ἐφημέριον τ. ἔ. Μὰ εἶναι ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα θέματα αὐτό, καὶ ἂν πρόκειται νὰ γραφοῦν καὶ πολλὰ ἄλλα, ἔχουν τῆ θέσι τοὺς γιὰ ἓνα ξάπλωμα τοῦ φωτὸς αὐτοῦ ποὺ πρέπει ὅλους ἀνεξαιρέτως νὰ μᾶς σκεπάσῃ, φωτίσῃ καὶ σώσῃ, ὅπως παραγγέλλει καὶ ὁ Ἄρχηγός τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ μᾶς θέλει νὰ εἶμεθα φῶς «Υμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Ματθ. ε', 14), πέρροντας ἀπὸ Ἐκεῖνον ποὺ εἶναι τὸ «φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰω. ἡ', 18). Ἄς δοῦμε λοιπὸν καὶ τῆ συνέχεια ποὺ θὰ δεῖξῃ πῶς τὸ φῶς αὐτὸ ἐλαμψε καὶ στὶς ψυχὰς πολλῶν ἄλλων καὶ τὸ πῆραν καὶ τὸ διακηρύσσουν μὲ τὶς ἐνυπόγραφες ὁμαδικὰς ὁμολογίας των. Πόση ἀκτινοβολία ἀλήθεια καὶ αὐτὲς ἔχουν! Ἄς ἔχῃ δόξαν ὁ Πανάγαθος, ὅστις δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ σωθῆ, καὶ ἔδωκε τὶς συνθήκας τῆς σωτηρίας καὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Τὰς φέρουμε ἐδῶ καὶ αὐτὰς στῆ δημοσιότητα. Ἐχει καὶ αὐτὸ νὰ οἰκοδομήσῃ (Α' Κοριν. ιδ', 26).

Ἄρχ. ΠΡΟΚ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

«Σεβαστέ μας πνευματικὲ πατέρα, ἀνεγνώσαμεν μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ εὐχαρίστησιν ὀλόκληρον τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Ὁμολογοῦμεν ὅτι κατ' ἀρχὴν ἦτο βαρὺ καὶ δύσκολον τὸ ζήτημα εἰς ἡμᾶς, τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ὄντας ἀσυνηθίστους. Ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ἐνόησωμεν κατελήφθημεν ὑπὸ ἐνδιαφέροντος καὶ προσηλωθῆμεν μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μας εἰς τὰς πατρικὰς ὑποδείξεις σας. Ἦνοιζαν οἱ ὀφθαλμοί μας. Εἶμεθα καταπεπληγμένοι ἐκ τῶν πραγμάτων τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐλάβομεν σπουδαίαν ἀφορμὴν νὰ προσέξωμεν καὶ νὰ προσηλωθῶμεν, συγκρίνοντες δὲ καὶ συνδυάζοντες τὰ πράγματα, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μὴ ἀνυψωθῶμεν εἰς ἓνα μυστηριώδη κόσμον. Ἡ ἀθανασία καὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ τῶν πνευμάτων, φυσικὰ κάμνει καὶ τὸν κόσμον τὸν μυστηριώδη αἰώνιον καὶ ἀτελεύτητον, καὶ διὰ τοῦτο πραγματικώτερον τοῦ φυσικοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπόκειται εἰς τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν. Συνηθισμένοι εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ προσηλωμένοι εἰς τὴν πλάνην ὅτι μόνον ἐκεῖνο ποὺ βλέπομεν εἶναι καὶ πραγματικόν, εἶμεθα ἀληθῶς δυστυχισμένοι, διότι δὲν ἠδυνάμεθα νὰ συμβιβάσωμεν τῆς ψυχῆς μας τοὺς πόθους πρὸς τὰ περὶ ἡμᾶς συμβαίνοντα. Ἐντεῦθεν δὲ τὸ σκότος τοῦ νοῦ μας καὶ τὸ χάος τῆς ψυχῆς μας. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ πρὸς τὴν ζωὴν ἀηδία μας. Τώρα

αίσθανόμεθα ὅτι ἐξυπνήσεν ἐντός μας μιὰ δύναμις ὅσον γλυκεῖα, τόσοσιν εἰς πάσας τὰς περιστάσεις παρήγορος καὶ ἀνακουφιστικὴ: **Ἡ ΕΛΠΙΣ.** Τώρα αἰσθανόμεθα ὅτι ἤρχισαμεν νὰ ζῶμεν, διότι τώρα ἤρχισαμεν νὰ ἐλπίζωμεν. Ἡ ἐλπίς ὡς πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἐλπίδα τὴν γεννωμένην ἐν ἡμῖν ὑπὸ τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἀγαπῶμεν. Ἡ χαρὰ τῆς ψυχῆς μας ἢ προερχομένη ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἡμῶν ἐπικοινωνίας πρὸς τὸν Θεὸν γεννᾶται ἐκ τῆς ἐλπίδος. Ἡ δὲ ἐλπίς αὕτη εἶναι ἢ ἐκ τῶν προτέρων βεβαιότητος, ὅτι θὰ ζήσωμεν ἀτελευτήτως ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης τῆς Οὐρανίου αὐτοῦ Βασιλείας. Ἀληθῶς, ἔχετε δίκαιον εἰς πολλὰς ὁμιλίας ἐντόνως ὑποστηρίζοντες, ὅτι ἢ ὁ αἰώνιος πνευματικὸς κόσμος καὶ ἢ ἐν αὐτῷ ἀτελευτήτος χαρὰ τῆς ψυχῆς, εἶναι τὸ πραγματικὸν καὶ βέβαιον ἢ ὅτι τίποτε δὲν ὑπάρχει, οὔτε Θεὸς οὔτε κόσμος, οὔτε ἄνθρωπος. Ἀληθῶς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ μέσος ὅρος. Ἀλλὰ δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός; Δύναται τις νὰ τολμήσῃ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πραγματικότητα τοῦ φυσικοῦ κόσμου, διὰ τοῦ ὁποίου βλέπομεν τὸν Θεόν; Μόνον ὁ ἐσκοτισμένος ἀπὸ τὸν ἐγωῖσμόν καὶ ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ὑλοφροσύνην δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ τυφλωθῇ εἰς τὸ νὰ μὴ βλέπῃ τὰ πραγματικὰ καὶ τὰ βέβαια. Ὀλιβόμεθα βαθυτάτα, διότι ὑπῆρξαμεν ἐν τοιοῦτον οἰκτρὸν ὄμμα.

Ἀλλὰ χαίρομεν διότι ἢ πρόνοια τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ καὶ σωματικοῦ ὀλέθρου, εἰς ὃν ἐφερόμεθα ἀκατασχέτως. Σεῖς εἴσθε τὸ ὄργανον τῆς Θείας Προνοίας, διότι σεῖς μᾶς ἐδώκατε ἀφορμὴν σπουδαίαν νὰ θέσωμεν εἰς κίνησιν τὴν λογικὴν μας καὶ νὰ ἐξυπνήσῃ ἢ καρδιά μας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν καὶ σᾶς εὐγνωμονοῦμεν. Πιστεύομεν λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης καὶ βλέπομεν τὴν ἀτελεύτητον τῆς ψυχῆς μας ζωὴν ἐν τῷ πνευματικῷ Οὐρανῷ.

Πιστεύοντες ἐλπίζομεν καὶ ἐλπίζοντες πάντα τὰ ἐπὶ γῆς εἰς οὐδὲν λογιζόμεθα... Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο τόσοσιν βεβαία ἢ ἐλπίς μας, ἐὰν δὲν ἐπληροφοροῦμεθα περὶ τοῦ παγκοσμίου ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Ἀληθῶς, εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ μᾶς κάνει νὰ εὐρισκώμεθα εἰς τὸ φῶς, καὶ νὰ μὴ ἔχωμεν τώρα οὐδὲ σκιάν συγκρίσεως εἰς τὸ πνεῦμά μας. Ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ, ἢ ὁποῖα δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον καιρὸν νὰ ἐξαγνίσῃ τὴν ψυχὴν του, εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἀναπαύει καὶ ἐνθαρρύνει τὴν ψυχὴν μας. Ἐνθυμούμεθα τὸν ἑαυτὸν μας καὶ ἐντρεπόμεθα διὰ τὰς μαυρίας, αἱ ὁποῖαι μᾶς διῆπον. Ἡ ὕλη εἶναι τὸ Πᾶν. Αὐτὸ ἠθέλαμεν νὰ ἔχωμεν σύνθημα τοῦ βίου μας! **Τὸ χ ρ ἦ μ α!** Ἴδου ἢ εὐτυχία. Δὲν ὑπάρχει ἄφθονον χρῆμα; Δὲν ὑπάρχει ζωὴ. Αὐτὸ ἦτο τὸ δόγμα μας. Δόγμα τὸ ὁποῖον ἐμαύριζε τὰς ἡμέρας τοῦ βίου μας. Διότι ὡς τώρα ἐν-

νοοῦμεν καλῶς, οὐδέποτε εἰς ὑλικά καὶ κοσμικά δύναται νὰ εἶναι εὐτυχισμένος ὁ ἄνθρωπος, διότι οὐδέποτε χορταίνει ἐκ τῆς τούτων ἀπολαύσεως, ὅταν αὐτὰ μόνον θέτῃ σκοπὸν τοῦ βίου του. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, οὐδέποτε τὰ ὑλικά καὶ τὰ κοσμικά εἶναι σταθερά καὶ βέβαια, παντοτεινὰ καὶ ἀμετάβλητα. Ἐλευσιολογοῦμεν ἑαυτοὺς, διότι δὲν ἐνοήσαμεν τοῦτο πρότερον. Εἴμεθα εἰς τὸ σκότος, βλέποντες δὲν ἐβλέπομεν ὅτι ὁ πλοῦτος κατὰ γενικὸν κανόνα δὲν δίδει τὴν εὐτυχίαν, καὶ ὅτι ἐξαιρέσεις εἶναι νὰ συναντηθῶσιν ἀμφοτέρα καὶ νὰ συνυπάρξωσιν. Ἀληθῶς, πόσον δίκαιον ἔχετε ὑποστηρίζοντες ὅτι μόνον ἡ ψυχὴ, ἡ ὁποία ἔλκεται ἀπὸ τὸν μαγνήτην τοῦ ὑψίστου ἀγαθοῦ, μόνον αὕτη δεσπόζει ἐπὶ πάντων καὶ δύναται εἰς πάσας τὰς περιστάσεις νὰ εἶναι εὐτυχῆς, δηλαδὴ νὰ εἶναι πλήρης χαρᾶς! Καὶ τώρα εἰς τοιαύτην ψυχικὴν κατάστασιν εὐρισκόμενοι, ὑψώνομεν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μας πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα καὶ τὸν παρακαλοῦμεν ἵνα ἐλευθερώσῃ τὴν ἀγαπημένην μας Πατρίδα ἀπὸ τὰς δυσκόλους στιγμὰς ποὺ διέρχεται καὶ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὴν τὴν νίκην καὶ τὴν εἰρήνην...)

X.O.Φ.Γ. 1949.

Ἔπονται ὑπογραφαί.

* * *

(«Τὰ ὅσα τὰ ξηρά, ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς τὰ ὅσα ταῦτα· Ἴδού, ἐγὼ θέλω ἐμβάλει εἰς σᾶς Πνεῦμα, καὶ θέλετε ἀναζήσει..... καὶ τὸ Πνεῦμα εἰσπλήθει εἰς αὐτοὺς καὶ ἀνέζησαν καὶ ἐστάθησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν στρατεύουσι μέγα σφόδρα» (Ἰεζεκιήλ λζ', 4-5, 10).

Νεκροὶ κατὰ πάντα ἐβαδίσσαμεν τὸν δρόμον τῆς κοσμικῆς ζωῆς, ποὺ τὸν καλύπτει τὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας. Αἱ σκοτειναὶ πνευματικαὶ δυνάμεις μᾶς ἔχουν κατακυριεύσει ἐξ ὀλοκλήρου. Στὸ πέρασμά μας κατακρημνίζουμε τὰ πάντα καὶ μαζὶ καὶ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν μα. Δὲν γνωρίζομεν τί εἴμεθα, ποιοὺς μᾶς ἐδημιούργησε καὶ ποιὰ εἶναι ἡ ἀποστολὴ μας. Πιστεῦομεν ὅτι ζοῦμε, μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἴμεθα νεκροί. Μέσα στὸ βόρβορο ποὺ εἴμεθα βουτηγμένοι καταβάλλουμε τὰς δυνάμεις μας διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμε, μὰ ἀντὶ τούτου βυθίζομεθα πρὸς βαθεῖα. Δοκιμάζουμε ὅλες τίς κοσμικὰς πηγὰς, μὰ ἀντὶ νὰ μᾶς σβύσουν τὴν δίψαν, μᾶς τὴν ἀνάβουν πρὸς πολὺ. Θλίψεις, πόνοι, στερήσεις, κακουχίαι, τραύματα καὶ θάνατοι μᾶς ἔχουν κατακλύσει τελείως. Ἡ δύναμις τοῦ κακοῦ μᾶς ἔχει κατακυριεύσει καὶ κατὰ πάντα μᾶς καθοδηγεῖ. Τυφλοὶ μέσα στὸ βαθὺ σκοτάδι ποὺ περπατοῦμε κατακρημνίζομεθα καὶ μένομε νεκροί.

Μέσα στὸν τάφο τῶν ζώντων ποὺ μᾶς ἔφεραν ἡ ἁμαρτωλὴ κοσμικὴ ζωὴ μας, μιά μέρα ἀνοίγονται τὰ μάτια μας, ποὺ ἦσαν σφα-

λιστά. Γνωρίζουμε τὸν ἑαυτὸν μας, γνωρίζουμε Ἐκεῖνον ποὺ μᾶς ἐδημιούργησε καὶ τὸ τί ἔχει κάμει δι' ἡμᾶς. Διὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ θανάτου, ἀποστέλλει τὸν Μονογενῆ Υἱὸν Του, καὶ πεθαίνει καρφωμένος πάνω στὸν Σταυρό. Τὸ Ἅγιον Αἷμα ποὺ ἔρρευσε ἀπὸ τὸ Πανάγιόν Του Σῶμα, μᾶς καθαρίζει ἀπὸ ὅλην τὴν ἐνοχλήν. Ἀπὸ τὸν Παλαιὸν ἄνθρωπον τῆς ἀμαρτίας ἀναφαίνεται ἓνας νέος φωτεινὸς ἄνθρωπος. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς πλημμυρίζει εὐτυχίαν καὶ χαράν. Ἐκεῖ ποὺ εἶχε τὸν θρόνον τοῦ ὀρχηγῆ τοῦ σκότους, ἀνατέλλει τώρα ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς! Δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ παιδιὰ τοῦ Ἐπουρανίου Βασιλεῦς. Ὁ δρόμος ποὺ ἀκολουθοῦμε εἶναι Ἐκεῖνου, ποὺ ἀπὸ ἀγάπη θυσιάστηκε γιὰ μᾶς. Πλοῦτος, Εἰρήνη, Χαρά, Εὐτυχία καὶ Ἀγάπη πλημμυρίζουν τὴν ἀναστημένην ψυχὴν μας. Αἱ πρότερον νεκρωμένοι ψυχαὶ μας ἀνασταίνονται μετὰ τὴν Θεῖαν χάριν καὶ γίνονται πηγὰὶ δροσιστικαί. Ἡ Θεία μορφή τοῦ Λυτρωτοῦ μας, μετὰ τὸ Θεῖον φωτισθέν Του, φωτίζει καὶ καθοδηγεῖ τὰς ψυχὰς μας. Νέες καρδιές, νέα ζώῃ, νέα τὰ πάντα, ὅλα μπροστά μας εἶναι φωτεινά. Τὰ ἔργα μας εἶναι ἔργα ἀγάπης καὶ γίνονται πρὸς δόξαν τοῦ Ἐπουρανίου Βασιλεῦς. Βαδίζομεν καὶ βλέπομεν τὰ ἄνω, πρὸς τὴν πόλιν τῆς αἰωνίας χαρᾶς, ποὺ τὴν φωτίζει ὁ Οὐράνιος ἥλιος σκορπίζοντας τὴν Θεῖαν Αἴγλην, Δόξαν, Πλοῦτον καὶ πανευτυχῆ μακαριότητα. Τὸ κρυστάλλινον ὕδωρ τῆς Ζωῆς ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸν Θεῖον Θρόνον, κυλᾷ σιγὰ — σιγὰ καὶ ποτίζει τίς γεμάτες εὐτυχίαν αἰώνιος ψυχές μας.

Ἡμεῖς ποὺ εἴμεθα πρότερον νεκρωμένοι καὶ τώρα ζωντανοὶ καὶ χαρωποί, καλοῦμε ὅλους ὅσοι δὲν εἶναι ἀναγεννημένοι νὰ προσβλέψουν μετὰ πίστιν πρὸς τὸν Γολγοθᾶ. Ἡ μεγάλη Θυσία τῆς Ἀγάπης εἶναι ἐκεῖνη ποὺ μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐνώνει μετὰ τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς χαρᾶς. Ὅλοι εἰς τοὺς Θεῖους πόδας τοῦ Ἐσταυρωμένου μετὰ εἰλικρινῆ μετάνοιαν καὶ βαθεῖαν πίστιν διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς κάνει νέους κατὰ πάντα παιδιὰ τοῦ Οὐρανίου Βασιλεῦς. Πλημμυρισμένοι ἀπὸ ἀγάπην καὶ εὐτυχίαν, δοξολογοῦμεν νύκτα καὶ ἡμέραν Ἐκεῖνον ποὺ, σὺν ἄκακο ἄρνάκι, ἐσφάγη διὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ σκότους καὶ νὰ μᾶς μεταφέρῃ στὰ πνευματικά, κρυστάλλινά Του Παλάτια, ὅπου βασιλεύει ἡ παντοτεινὴ χαρά. Στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ Αἰωνίου Βράχου τῆς ἀγάπης πιστεύομεν ὅτι θὰ φθάσωμεν ἐκεῖ ποὺ ἔφθασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς Ἀναστάσεως...)

Φ.Α. 1948.

Ἐπονται ὑπογραφαί.

«Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε... Ἄναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν Πατέρα μου» (Λουκ. ιε', 17-18). Αἰχμάλωτοι καὶ ὑπόδουλοι στὴν ἁμαρτίαν, ἡμεῖς πάντες, ὅπως δυστυχῶς καὶ οἱ πλεῖστοι σημερινοὶ ἄνθρωποι, βαδίσαμεν στὸν δρόμον τῆς ζωῆς, μὰ ὄχι ζωντανοί. Διότι χωρὶς Χριστόν, ὁ ἄνθρωπος εἶναι πεθαμένος, δὲν ζεῖ. Χωρὶς φῶς, χωρὶς ἐλευθερίαν βαδίσαμεν, μὰ δουλεύσαμεν εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὰ ἔργα του εἶναι σκοτεινά. Οἱ δοῦλοι, οἱ δοῦλοι τοῦ διαβόλου σπρώχνονται ἀπ' αὐτὸν καὶ πράττουν τὰ καταχθόνια αὐτοῦ ἔργα. Παγιδευμένοι φθάσαμεν στὸν τόπον τοῦτον τοῦ πόνου, κουρασμένοι καὶ κυρτωμένοι ἀπὸ τὸ μέγα βάρος τῆς ἁμαρτίας. Τί ἀθλιότης! Τί κακό! Τί δυστυχία! «Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐν τιμῇ καὶ μὴ ἐνοῶν, ὁμοιώθη μὲ τὰ κτήνη τὰ φθειρόμενα» (Ψαλμ. μθ', 20).

Μέσα στὴν τόσην δυστυχίαν, θλίψιν καὶ συμφορὰν μιὰ χαροποιὸς ἀγγελία, ἓνα μήνυμα σωτήριον φθάνει στ' αὐτιά μας, καὶ ἀνοίγουμεν τὰ φύλλα τῆς καρδιάς μας γιὰ νὰ εἰσέλθῃ τὸ θεῖον Του Φῶς, καὶ νὰ δώσῃ Φῶς καὶ ζωὴ στὸν νεκρὸν ψυχικόν μας κόσμον· καὶ ἔδωσε!! Ὁ Γολγοθᾶς μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὁ Θεὸς Λυτρωτῆς μᾶς περιέβαλε στὰς θείας Του ἀγκάλας, σὰν τὸν Ἄσωτον Υἱόν. Τώρα φωτισμένοι δὲν τολμᾶμε νὰ βλέψωμε πρὸς τὰ ὀπίσω, φρίττομεν καὶ τρέμομεν βλέποντες τὴν ἀκολασίαν, τὴν καταπάτησιν τοῦ Θεοῦ Νόμου καὶ τὴν διαφθοράν. Ὡ! Ποία φρίκη! Βλέποντες τώρα πρὸς τὰ ἐμπρὸς βαδίζομεν τὸν φωτεινὸν δρόμον ἐλεύθεροι, ἐντελῶς νέοι, μὲ νέαν ζωὴν, εἰς νέον δρόμον, μὲ νέας ἀρχάς. Μὲ κάθε θυσία τῆς ζωῆς μας, γιὰ νὰ δοξασθῇ τὸ Ἅγιον ὄνομα τοῦ Οὐρανίου Πατρός μας. Αὐτὸς εἶναι γιὰ μᾶς τὸ πᾶν! Κανεὶς ἰσχυρὸς τῆς Γῆς δὲν δύναται νὰ δώσῃ αὐτὸ ποὺ δίδει Ἐκεῖνος. Ἡ καρδιά μας εἶναι γεμάτη ἀγάπη. Ἀγαπᾶμε μὲ ὅλη τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας τὸν Θεὸν Λυτρωτὴν μας. Ἀγαπᾶμε καὶ ὅλους τοὺς συνανθρώπους μας, μὰ ἡ ζωηρότερα μας ἀγάπη στρέφεται στοὺς πονεμένους καὶ δυστυχεῖς τῆς Γῆς. Θὰ ἀγωνισθῶμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις νὰ μεταδώσωμεν καὶ σὲ ἄλλους ποὺ εὐρίσκονται στὴν παλαιὰν θέσιν τὴν ἰδικὴν μας, αὐτὸ ποὺ ἔκανε ὁ Κύριος σὲ μᾶς. Στηριζόμενοι στὸν αἰώνιον Βράχον τῆς ἀγάπης βαδίζομεν ἐπὶ τὰ ἴχνη Ἐκεῖνου καὶ θὰ φθάσωμεν ἐκεῖ ποὺ ἔφθασε καὶ Αὐτός!...)

Φ. Κ. 1947.

Ἔπονται ὑπογραφαί.

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΛΕΥΪΤΙΚΟΥ

Ὑπὸ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Ποῖο εἶναι τὸ χρέος αὐτοῦ πρὸς ἀδικεῖ τὸν πλησίον του.

Σύμφωνα μὲ τὸν Νόμο, γιὰ ὅλες τὶς ἄλλες ἁμαρτίες στὶς ὁποῖες ἔπεφτεν ἕνας ἁμαρτωλός, ἐκτὸς βέβαια ἂν ἀδικοῦσεν ἢ ἐζημίωσεν κάποιον, ἀρκετὸ ἦτανε ν' ἀναγνωρίσῃ πρῶτα πὼς ἔσφαλλε καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἁμαρτία του· καὶ κατόπιν, ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ καὶ θυσία στὸ Θεό, γιὰ νὰ ἐξιλεωθῇ ἀπὸ τὴν ἀνομία του· «Ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτη, ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ὧν ἡμάρτηκε κατ' αὐτῆς. Καὶ οἵσοι περὶ ὧν ἐπλημμέλησε Κυρίῳ, περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἡμάρτεν» (Λευιτ. ε', 1-6).

Ἄν ὅμως ἡ ἁμαρτία ἦτανε τέτοια, πρὸς νᾶχη βλάψῃ καὶ ἀδικήσῃ κατὰ κάποιον τρόπο τὸν πλησίον του («ἠδίκησέ τι τὸν πλησίον»), τότε τὸ πρῶτο πρὸς ἔπρεπε νὰ κἀνῃ, ἂν ἤθελε νὰ συγχωρεθῇ καὶ νὰ ἐξιλεωθῇ, ἦτανε, τὸ νὰ γυρίσῃ πίσω αὐτὸ πρὸς ἄρπαξε κι' ἀδίκησε. «Καὶ ἔσται, ἡνίκα ἐὰν ἁμάρτη καὶ πλημμελήσῃ, καὶ ἀποδῶ τὸ ἄρπαγμα ὃ ἤρπασεν, ἢ τὸ ἀδίκημα ὃ ἠδίκησε...»· κατόπιν δὲ ἀπὸ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ τὴν ἐξιλαστήρια θυσία. Αὐτὴ ἦτανε ἡ τάξις κι' αὐτὸς ὁ κανόνας. Καὶ ἰδοὺ τι διέτασσε! «Καὶ ἀποτίσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτό... Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ Κυρίῳ.» Θὰ πληρώσῃ ὅλο τὸ κεφάλαιο, κι' ἐπάνω σ' αὐτὸ θὰ προσθέσῃ ἀκόμα καὶ τὸ πέμπτο... Καὶ θὰ προσφέρῃ καὶ στὸ Θεὸ θυσία γιὰ τὴν ἁμαρτία του (Λευιτ. ε', 5).

Πρῶτον, ἔπρεπε ν' ἀποκτήσῃ τὴ συνείδηση πὼς ἀδίκησε καὶ νὰ τὸ ὁμολογήσῃ φανερὰ κι' ἀπροφάσιστα, λέγοντας πὼς ἀδίκησε πραγματικά, καὶ δίχως σοφιστεῖες γιὰ νὰ δικαιολογῇ καὶ ν' ἀλαφρώσῃ τὴ θέση του, ἀλλὰ κρίνοντας καὶ κατηγορώντας τὴν πράξιν του σὰν ἀδικη· «Καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ᾧν ἠμάρτησε κατ' αὐτῆς». Προσεῖτε καλὰ τὶ λέει· «ἐξαγορεύσει» καὶ ὄχι «ἀπολογηθήσεται». Καὶ ἐναντίον της, καὶ ὄχι γιὰ νὰ τὴν δικαιολογήσῃ. Αὐτὸ δηλαδὴ πού εἶναι κοινὸ καὶ πού πρὸ παντὸς ἀξιῶνεται γιὰ ὅλα τὰ ἁμαρτήματα· «Εἶπα ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ...» (Ψαλμ. λα', 6).

Δεύτερον, ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ξένο πρᾶγμα, καὶ νὰ γυρίσῃ πίσω αὐτὸ π' ἄρπαξε, ἢ ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀδικίαν πού ἔκαμε, ἢ νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρο τὸ κεφάλαιον· «Καὶ ἀποτίσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον» (Λευιτ. στ', 4). Τρίτον, ἔπρεπε νὰ προσθέσῃ ἀκόμη καὶ τὸ ἓνα πέμπτον ἀπὸ τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου σὰν ποινὴ τῆς ἁμαρτίας του· «Καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει εἰς αὐτὸ». Τέταρτον, ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ θυσίαν στὸ Θεό, γιὰ νὰ καταξιωθῇ τὴν συγχώρεση τῆς ἁμαρτίας του· «Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ Κυρίῳ».

Στὰ τέτοια ἁμαρτήματα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπίγνωσιν καὶ τὴν καθαρὴν καὶ εἰλικρινῆ ἐξομολόγησιν τῆς ἁμαρτίας, ἢ ἀρχὴ τῆς ἀποκατάστασης καὶ τῆς δικαίωσης γίνεται, μὲ τὴν ἐπιστροφήν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀρπαγμένων. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ προτιμᾷ καὶ προτάσσει ἀπὸ τὰ δικά του δικαιώματα, τὸ δίκιον τοῦ ἀνθρώπου π' ἀδικήθηκε. Πρῶτα νὰ ἰκανοποιηθῇ ὁ ἀνθρώπος πού ζημιώθηκε κι' ἀδικήθηκε· αὐτὸ πού προέχει εἶναι νὰ εὐχαριστηθῇ πρῶτα μὲ τὸ παραπάνω αὐτός· «Ἀποτίσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει». Κατόπιν στέργει, μὲ ἄπειρη συγκατάβαση, νὰ ἐξιλωθῇ ὁ Θεὸς μὲ τὴν ἐξιλαστήρια θυσία. Αὐτὸ ἔρχεται

κατόπιν καὶ σὲ δεύτερη σειρά. «Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἶσει τῷ Κυρίῳ». Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμε, πὼς τὸ παράδειγμα τοῦ Ζακχαίου φανερώνει, ὅτι ὁ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου ἦτανε πολὺ τελειότερος ἀπὸ τὴν νομικὴ δικαιοσύνη τοῦ παλαιοῦ νόμου, πού ἀκολουθοῦσαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Γιατὶ ὁ Ζακχαῖος, ἀπέναντι στίς ἀδικίες πού εἶχε κάμει, δὲν ἐγύρισε πίσω τὸ κεφάλαιο μονάχα καὶ τὸ «ἐπίπεμπτον»· ἀλλὰ ἔδωκε τὸ τετραπλάσιον ἀπὸ ὅλο τὸ ποσόν· κι' ἐπρόσθεσε κι' ἐχάρισεν ἀκόμη στοὺς φτωχοὺς τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του.

**Ὁ Ἀρχιερέας πρέπει πρῶτα γιὰ τὸν ἑαυτό του
νὰ ἐξιλεώνη τὸν Θεόν.**

Ὁ νόμος ἐπρόσταζε νὰ προσφέρουν ἐξιλαστήριες θυσίες καὶ οἱ λαϊκοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς· γιατί ἕνας ἱερέας χρειάζεται νὰ ἐξιλεώνη τὸν Θεὸ γιὰ τὸν ἑαυτό του πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἕναν ἀπλοῖκόν ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ. Κι' ἐδῶ θὰ ταίριαζε νὰ ἐρωτήσῃ κανεὶς, τί κάνουνε ἄραγε καὶ οἱ δικοὶ μας ἱερεῖς; δίνουνε κι' αὐτοὶ προσφορὰς κι' ἐλεημοσύνες ἀπὸ τὰ δικά τους σ' ἄλλους συναδέλφους των ἱερεῖς γιὰ νὰ ἐξιλειωθοῦνε οἱ ἀμαρτίες τους, ὅπως παίρνουνε κι' αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς, γιὰ νὰ λειτουργοῦνε καὶ γιὰ νὰ μεσιτέψουνε στὸ Θεὸ νὰ τοὺς συγχωρεθοῦνε τ' ἀνομήματά τους;

Ἐπειδὴ ὅμως μπορεῖ νὰ μᾶς ἀπαντήσουνε, πὼς αὐτοὶ ἐπειδὴ ἔχουνε πάρει τὸ χάρισμα τῆς Ἱερωσύνης εἶναι σὲ θέσῃ μόνοι τους νὰ προσφέρουνε τὴν ἀναίμακτη θυσία, θὰ μπορούσαμε νὰ τοὺς ἀνταπαντήσωμε, πὼς τίποτα δὲν βλάπτει, ἂν καὶ μόνοι τους τὴν προσφέρουνε, ἀλλὰ κι' ἄλλοι τὸ κάνουνε γι' αὐτούς. Καὶ μάλιστα τὸ πρᾶγμα αὐτὸ θάτανε καὶ σωτήριο κι' ὠφέλιμο· ἂν δηλαδὴ μ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐβοηθόντανε συναμεταξύ τους· καὶ οἱ μὲν πλουσιώτεροι θάχανε ὠφέλεια ἀπὸ τίς ἱεσιές τῶν πτωχότερων, οἱ δὲ πτωχότεροι

ἀπὸ τὶς ἐλεημοσύνες τῶν πλουσιώτερων. Ἄλλ' ἄς τὸ παραλείψωμεν αὐτό, κί' ἄς σημειώσωμε μονάχα, πὼς εἶναι πράξις σπουδαία καὶ μεγάλη κί' ἀξιοπρόσεκτη τὸ νὰ προσφέρῃ ὁ Ἱερέας λογικὰς λατρεῖες συχνὰ στὸ Θεό, γιὰ τὴν ἐξιλέωση τῶν ἁμαρτιῶν του. Καὶ θάπρεπε μάλιστα, περισσότερο νὰ γνιοιάζεται καὶ νὰ προσεύχεται στὸ Θεὸ γι' αὐτές, παρὰ γιὰ τὶς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων.

Μὲ τὸν παλαιὸ νόμο ὁ Ἀρχιερέας εἶχεν ὑποχρέωση, ὅταν ἰκέτευε κί' ἀνέφερε στὸ Θεὸ γι' ἄλλους, νὰ προσφέρῃ θυσία καὶ ν' ἀναφέρῃ καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ μάλιστα ἦτανε χρέος του «πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ» (Ἐβρ. ζ', 27). Κί' ὁ νόμος τοῦ Λευϊτικοῦ, ποὺ προτάζει νὰ προσφέρουνε θυσίες στὸ Θεὸ ἐξίσου μὲ τοὺς λαϊκοὺς καὶ οἱ ἱερεῖς, ὥρισε νὰ ὑπάρχη κάποια διαφορὰ ἀνάμεσα στὶς θυσίες τῶν λαϊκῶν καὶ τῶν ἱερέων. Γιατὶ ἀπὸ τὶς θυσίες ποὺ ἐπρόσφεραν οἱ λαϊκοί, ἓνα μέρος ἀνῆκε στὸ Θεό, καὶ τὸ ἐπίλοιπο ἦτανε τοῦ ἱερέα: «Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτοῦ ἔδεται Ἀαρῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ». Αὐτὸ ποὺ θάπομείνηθῃ τὸ φάη ὁ Ἀαρῶν μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ του (Λευιτ. στ', 16).

Ἡ θυσία ὅμως ποὺ ἐπρόσφερον ὁ ἱερέας ἦτανε ὀλόκληρη ἀφιερωμένη στὸ Θεό, καὶ δὲν ἔμενε τίποτε ὑπόλοιπο, γιὰ νὰ φάη κανεὶς: «Καὶ πᾶσα θυσία ἱερέως ὀλόκαυτος ἔσται» (Αὐτόθ. 23). Τὴν θυσία τοῦ λαϊκοῦ τὴν ἐμοιραζόντανε ὁ Θεὸς καὶ ὁ Ἱερέας, ποὺ εἶναι λειτουργὸς του κί' ἀφιερωμένος σ' Αὐτόν. Τὴ θυσία ὅμως τοῦ Ἱερέα τὴν ἤθελεν ὅλη γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ὁ Κύριος καὶ Δημιουργὸς τῶν ὅλων, χωρὶς νάχη ὅπως διόλου συμμετοχὴ σ' αὐτὴν καὶ ὁ δοῦλος του ἄνθρωπος. Κί' ἀπ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα διδασκόμαστε πόση τιμιότητα, πόση ἀγιότητα καὶ πόσο τέλεια διαγωγή καὶ πολιτεία ἀξιώνει καὶ ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς Του.

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Χριστὸν ἐξ οὐρανοῦ ἀπαντήσατε

**Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΨΥΧΙΚΗ ΜΑΣ ΚΑΙ ΝΟΕΡΗ ΠΟΡΕΙΑ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΞΩΡΑΪΖΕΙ ΤΗΝ ΣΚΕΨΙΝ ΜΑΣ**

Ἡ ἐποχὴ ποῦ διανύομεν

Ἴδου καὶ πάλιν ἐμεῖς στὸ κατώφλι τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν μας συγκινήσεων. Αἰσθανόμεθα καὶ πάλιν τὸν βαθύτερο κόσμον μας ἀναβαπτίζομενον καὶ τὴν ψυχὴν μας σὲ μιὰ διαρκῆ ἀνάτασι. Ἡ περίοδος αὐτὴ τῆς Νηστείας τοῦ Σαρανταήμερου εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομεν εἰσέλθει πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀνοίγει μπροστά μας τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον βαδίζομε ὅλοι μὲ εὐλάβεια καὶ κατάνυξι ἀτενίζοντας πρὸς τὸ τέρμα του, ποῦ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες ψυχικὲς ἀγαλλιᾶσεις τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Τὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ καὶ ἡ ταπεινὴ φάτιχ τῶν ἀλόγων ποῦ ἡ θεία εὐδοκία τὴν περιέβαλε μὲ τὴν φωτεινὴν αἴγλην μιᾶς μεγαλοπρέστερης γωνίας τῆς γῆς. Πρὸς τὴν γωνία αὐτὴν μὲ τὸ φῶς καὶ τὴν εὐδοκία τοῦ Ὑψίστου ὄδευε ἡ χριστιανικὴ ἀνθρωπότης ἀπὸ τῶν τελευταίων αὐτῶν ἡμερῶν. Ἡ σκέψις τῆς ὄραματίζεται τὸ γεννώμενον θεῖο Βρέφος, τὸν Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ψυχὴ τῆς ἀγκαλιάζει τὶς ὑμνωδίας τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων καὶ τὶς δοξολογίας τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων καὶ τῶν ποιμένων τῶν ἀγραυλοῦντων ἐκεῖ ὅπου συνετελέσθη τὸ μέγα θαῦμα τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ ὅπου ἐσταμάτησαν μὲ δέος οἱ μάγοι ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν φωτεινὸ ἀστέρα τῆς Ἀνατολῆς.

Σταθμοὶ τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως ἐπάνω στὸν δρόμον αὐτὸν ποῦ βαδίζει ὁ χριστιανικὸς κόσμος μὲ πυξίδα τὸ φωτεινὸν ὄραμα ποῦ καταυγάζει τὴν ψυχὴν του. Τρικυμισμοὶ τεράστιοι εἰς τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ θύελλες εἰς τὴν παραγμένην σκέψιν. Ὡσὰν νὰ ἀκοῦη ὁ κόσμος αὐτὸς ὅσο προχωρεῖ τὸ προᾶγγελμα τοῦ μεγάλου θαύματος σὲ ἀπομακρυνοὺς ἤχους ποῦ ἐγγίζουσιν τοὺς βαθύτερους στοχασμοὺς καὶ παλμοὺς του καὶ γίνονται διαρκῶς καμπανοκροσιές περισσότερο χαρμόσυνες ποῦ ὀλοένα ὑποδέχονται τὸ οὐράνιον ἄγγελμα τῆς ἐπὶ γῆς εἰρήνης. Ἡ Βηθλεέμ γίνεται ὅλος ὁ κόσμος μας. Πόσο μᾶς ἔχει ἀπομακρύνει στὴν πραγματικότητα ἡ δίνη τῶν παγκοσμίων γεγονότων ποῦ μᾶς συνετάρaxε καὶ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ πλανᾶται γύρω μας ὡσὰν φοβερὴ ἀπειλή!

Στὸν δρόμον ὡς τόσο αὐτὸν ποῦ ὀδεύει τὶς ἡμέρες αὐτὲς ἡ παραγμένη ἀνθρωπότης μὲ τὸ βλέμμα ἐστραμμένο πρὸς τὸ φῶς τοῦ ἀστέρος τῆς Ἀνατολῆς δοκιμάζει ἡ ψυχὴ τῆς μιὰ ἀφύπνισι. Δημιουργοῦν-

ται καινούργια αισθήματα, καινούργιες ανατάσεις. Καί μέσα εις τίς νέες δημιουργίαι του ἑσωτερικοῦ μας κόσμου συνθλίβεται ὁ ρεαλισμός τῶν τελευταίων χρόνων πού ἐζήσαμε.

Ἡ ἐποχὴ αὐτὴ τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς μας πορείας πρὸς τὴν μικρὰν πόλιν, ὅπου ἡ ἀγνή παρθένος τῆς Ναζαρετ ἔφερε εἰς τὸν κόσμον τὸν Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου, ξυπνοῦν ἀναμνήσεις πού τίς ζοῦμε καὶ τίς ἀγκαλιάζουμε ἄλλες μὲ συγκίνησι καὶ ἄλλες μὲ δέος καὶ ἀποστροφή.

Ἡ ἀνθρωπότης ἡ χριστιανικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἰδίως ἐβάδισε τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν ταπεινὴν θείαν φάτνην ὑπὸ τίς πλέον τραγικὰς συνθήκας. Ὁ πόλεμος καὶ οἱ σκληροὶ του συνέπειαι ἔπνιγαν τοὺς ἤχους τῆς θείας ἀγγελικῆς συμφωνίας καὶ τὸν ὕμνον διὰ τὴν ἐπὶ γῆς μεγάλην εἰρήνην πού ἐσκορπίζοντο μὲ τὴν ἐνανθρώπησι τοῦ Κυρίου. Οἱ παραμονὲς ὡς τόσο αὐτῆς τῆς μεγάλης ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων πρὸς τὴν ὁποίαν ὤδευε πάντοτε ἡ σκέψι μας ἔφερε καὶ κάποια παραδοικῆ ἔστω λυτρωσι ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ τίς ἀγωνίας. Ἀφίναμε στὸν δρόμον αὐτὸν πού ἔφερε πρὸς τὴν Βηθλεὲμ τίς θλίψεις καὶ τίς ἀγωνίας μας καὶ μὲ ὑψωμένη τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας ἀτενίζαμε πάντοτε σὲ μιὰ αὔριον μὲ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς χαρᾶς γιὰ τὸ θαῦμα τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως.

*

Ἡ εὐλαβικὴ μας πορεία καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν διακόπτεται ἀπὸ σταθμούς πού παρουσιάζουν ἕνα φόβον καὶ μιὰ ἀγωνίαν. Ἡ ἀνθρωπότης πού ἐλυτρώθηκε ἀπὸ τὸν γεννώμενον Θεόν, τὸν Λυτρωτὴ, ἀντιμετωπίζει καὶ πάλιν τὰ δεινὰ μιᾶς σατανικῆς δουλείας. Ἡ ἰαχὴ τῶν πολέμων ἀναταράσσει ἀκόμη τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς γαλήνης μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ζητοῦμε τὴν ἀληθινὴν ζωὴν. Δὲν αἰσθανόμεθα ἐν τούτοις καμμίαν ὀλιγοψυχίαν. Ἡ πίστις πρὸς τὴν εἰρήνην πού εὐαγγελίζονται τὴν μεγάλην καὶ χαρμόσυνον νύχταν τῶν Χριστουγέννων τὰ τάγματα τῶν Χερουβείμ καὶ ἡ χορεία τῶν Σεραφεῖμ γεμίζει τὸ εἶναι μας καὶ τὴν ψυχὴν μας καὶ γίνεται ἕνας κόσμος ἀκλόνητος. Γεμάτοι ἀπὸ τὴν πίστιν αὐτὴν πού ἐκπορεύεται ἐξ οὐρανοῦ διὰ τοῦ στόματος τῶν ἀγγέλων βαδίζουμε τὸν δρόμον τῆς πορείας μας πρὸς τὴν Ναζαρετ μὲ ἐλπίδα καὶ αἰσιοδοξία.

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε!

Χριστὸν ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε!

Πρὸς συνάντησιν τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀνοιχθῆ τὴν περίοδον αὐτὴν ὁ δρόμος τῆς πορείας μας.

Συνάντησιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς χριστιανικῆς.

Ὁδεύοντας νοερῶς πρὸς τὴν ἱερὴν φάτνη ἀποβλέπομε πρὸς μιὰν ἰδικὴν μας γέννησιν, τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν μας ἀναγέννησιν.

Ἡ λαμπρότης τοῦ ἀστέρος πού ὠδήγησε τοὺς μάγους τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὸν τόπον τοῦ γεννηθέντος Παιδίου τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔσβυσε εἰς τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων. Ζωηρὴ πάντοτε ἡ φωτεινὴ του ἀνταύγεια διαλύει τὰ σκοτάδια τοῦ ἔσωτερικοῦ μας κόσμου καὶ δημιουργεῖ μιὰ ἄλλη ἀτμόσφαιρα ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος, ὁ χριστιανός, μὲ τὴν πίστι καὶ τὴν καλὴ του διάθεσι πέρνει τὴν μορφὴ μὲ τὴν ὁποίαν εἰμπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν Θεὸ καὶ νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτος παρ' Αὐτοῦ. Οἱ δοξολογίες τῶν ἀγραυλοῦντων περὶ τὸ σπήλαιον τῆς Γεννήσεως ταπεινῶν ποιμένων δημιουργοῦν τὴν πλέον βαθεῖαν συγκίνησιν καὶ δίδουν τὴν κατανόησιν μιᾶς ταπεινότητος πού ὁ Λυτρωτὴς τὴν περιέβαλε μὲ ἀγιότητα. Σβύνει ἡ πολεμικὴ ἀναστάσις στὸν δρόμον αὐτὸν τῆς εἰρήνης πού εὐαγγελίσθησαν τὴν μεγάλη νύχτα οἱ ἄγγελοι ἐξ οὐρανοῦ. Ἀκατανόητη ἡ μεταβολὴ τοῦ ἔσωτερικοῦ μας κόσμου, ἀπρόσκλητη ἡ νοερὴ ἐπίσκεψί μας πρὸς τοὺς ἁγίους τόπους διὰ τοὺς ὁποίους ἐξεκινήσαμε. Ἡ πίστι τὴν ὁποίαν ἀγκαλιάζουμε ὡς πυξίδα στὴν εὐλαβικὴ μας αὐτὴ πορεία μᾶς προσφέρει ὡς ἀμοιβὴν καὶ τὴν θεῖαν ἀγαθότητα καὶ μεγαλοψυχίαν. Αἰσθανόμεθα τὸν ἑαυτὸν μας λυτρωμένο ἀπὸ ἓνα μεγάλο βᾶρος ἀνομιμάτων καὶ ἁμαρτιῶν μας. Τὸ ἄνθος πού ἐβλάστησε ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ Ἰεσοῦ ἀπλώσει τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν εὐωδίαν του εἰς τὸν κόσμον μας. Ἡ Βηθλεὲμ πού θὰ μᾶς δεχθῇ καὶ πάλιν ἀπρόσκλητους ἔστω ἔχει ἀνοιγμένες πάντοτε τὶς ἀγκάλες της γιὰ νὰ μᾶς προσφέρῃ ἀνακούφισιν ἀπὸ τὸν κάματο τῆς μεγάλης καὶ κουραστικῆς πορείας μας πρὸς αὐτήν. Μακρὰ βεβαίως ἡ πορεία μας κατὰ τὴν διόοειαν ὀλοκλήρου τῆς ἐποχῆς τῆς Νηστείας τοῦ Σαρανταημέρου τὴν ὁποίαν διανύουμε. Εἶναι μολταῦτα ἡ ἐποχὴ αὐτὴ τόσο ὠραία ὥστε νὰ ἐξωραϊζέται ἀπὸ αὐτήν καὶ ἡ πορεία μας ἢ νοερὰ καὶ ἢ ψυχικῇ. Ἡ ζωὴ μας βυθισμένη εἰς τὸ χάος τοῦ ὕλισμοῦ ἔχει ἀνάγκην μερικῶν διακοπῶν λυτρωτικῶν. Καὶ ἀσφαλῶς ἡ σκέψις μας καὶ ἡ πορεία μας πρὸς τὸν τόπον τὸν καταυαζόμενον ἐπὶ αἰῶνες τώρα ἀπὸ τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ὀδεύσαντος καὶ αὐτοῦ ἔξ Ἀνατολῶν ἀστέρος μᾶς προσφέρουν τὴν μεγάλην εὐκαιρίαν νὰ ἀπολαύσουμε τὴν χαρὰ μιᾶς λυτρωμένης ζωῆς καὶ τὴν εὐφροσύνην πού αἰσθάνθησαν αἰῶνες τώρα καὶ πού θὰ αἰσθανθοῦν καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν «ἢ γῆ σὺν τοῖς ἀνθρώποις» τὴν μεγάλην ἐκείνην τὴν νύχταν πού τὰ σύμπαντα εἶχαν πληρωθῇ ἀπὸ μεγάλην χαρὰν μὲ τὴν γέννησιν τοῦ Λυτρωτοῦ τῆς ἀνθρωπότητος.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ἡ «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

Πῶς ἀνταμείφθηκε ἡ μεγάλη φιλανθρωπία
τοῦ ἀββᾶ Ἀγάθωνα καὶ τοῦ ἀββᾶ Παφνουτίου

Λέει γιὰ τὸν ἀββᾶν Ἀγάθωνα, πῶς κάποτε πού πήγαινε στὴν πολιτεία γιὰ νὰ πουλήσῃ τὰ ἐργόχειρά του, συναπάντησε στὸ δρόμο του ἓναν ἄγνωστον ἄνθρωπο, πού ἦτανε ξαπλωμένος καταγῆς κι' ἔμοιαζεν ἄρρωστος πολὺ. Χωρὶς νάχη ὁ ἄμοιρος κᾶνενα, πού νὰ τὸν γνοιασθῆ καὶ νὰ τὸν περιποιηθῆ.

Τὸν ἐψυχοπόνεσε λοιπὸν ὁ Γέροντας, κι' ἀποφάσισε νὰ μείνῃ αὐτὸς κοντὰ του. Ἐπῆγε λοιπὸν κι' ἐνοίκιασε ἓνα μικρὸ δωμάτιο, καὶ μὲ τὰ ἐργόχειρα πού ἔκανε ἐπλήρωνε τὸ νοίκι κι' ὅτι περίσσευε, τὸ ξόδιαζε γιὰ τὸν ἄρρωστο καὶ γιὰ τὶς ἀνάγκες του. Κι' αὐτὸ βᾶσταξε τέσσαρες ὀλόκληρους μῆνες, κι' ὡσότου γίνηκεν ὁ ἄρρωστος τελείως καλά. Καὶ τότε πλέον ὁ Γέροντας ξαναγύρισε, μὲ εἰρήνη στὸ ἀσκηταριό του.

Μιὰν ἄλλη φορὰν ὁ ἴδιος κατέβαινε πάλιν στὴν πολιτεία, κουβαλώντας διάφορα ἐργόχειρά του, γιὰ νὰ τὰ πουλήσῃ. Συναπάντησε λοιπὸν ἓνα λουβιασμένον, πού ἐκαθόντανε παράμερα σ' ἓνα πλάτωμα τοῦ δρόμου. Καὶ μόλις εἶδε τὸ Γέροντα ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῆ καὶ νὰ τοῦ λέῃ — Πάρε με, Γέροντά μου, κι' ἐμένα μαζί σου, νὰ μένω κι' ἐγὼ στὸ μέρος πού θὰ πουλᾷς τὶς πραγμάτειες σου. Κι' αὐτὸς τὸ παραδέχθηκε καὶ τὸν πῆρε. Ὅταν λοιπὸν ἐτακτοποιήθηκεν κι' ἐπούλησε κάποιον πρᾶγμα, τὸν ἀρώτησεν ὁ λουβιασμένον — Πόσο τὸ πούλησες; Κι' ὁ Γέροντας τ' ἀποκρίθηκε πῶς τὸ πούλησε τόσο. Κι' ἐκεῖνος τοῦ εἶπε — Πήγαινε λοιπὸν κι' ἀγόρασέ μου λίγη πίττα γιὰ νὰ φάω. Κι' ὁ Γέροντας συμμορφώθηκε μὲ τὴν ἐπιθυμία του. Κι' ὅταν ξαναπούλησε κάποιον ἄλλο πρᾶγμα τὸν ξαναρώτησε — Αὐτὸ πόσο τὸ πούλησες; Κι' ὅταν ὁ Γέροντας τοῦ εἶπεν, τί ἔπιασε ἀπὸ τὴν πούλησίν του τὸν ξανάστειλε νὰ τ' ἀγοράσῃ ἄλλη λιχουδιά. Κι' αὐτὸ γινότονε, κάθε φορὰν, ὡσότου ὁ Γέροντας ξεπούλησεν ὅλες του τὶς πραγμάτειες κι' ἐτοιμάσθηκε πλέον νὰ φύγῃ καὶ νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ κελλί του. Τοῦ εἶπε λοιπὸν τότες ὁ λουβιασμένον — Ἐτοιμάζεσαι νὰ φύγῃς; — Ναί, τ' ἀπάντησε ὁ Γέροντας — Πάρε με λοιπὸν τότε, καὶ πήγαινε με ἐκεῖ πού μὲ βρῆκες. Κι' ὁ Γέροντας τῶκαμε· καὶ τὸν ἀνασήκωσε καὶ τὸν πῆγε στὸν τόπον πού ἦτανε προηγήτερα — Γυρίζει τότες ὁ λουβιασμένον καὶ λέει στὸν Γέροντα — Εὐλογημένον εἶσαι, Ἀγάθωνα, ἀπὸ τὸ Θεὸ πού βρίσκεται στὸν Οὐρανὸ καὶ στὴ Γῆ καὶ παντοῦ. Κι' ἀμέσως ἐχάθηκεν ἐμ-

πρὸς ἀπὸ τὰ μάτια του καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε πουθενά. Γιατὶ ἦτανε Ἄγγελος τοῦ Κυρίου, πού τὸν ἔστειλεν ὁ Θεὸς γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ.

Ἄνιστορᾶνε γιὰ τὸν Ἄββᾶ Παφνούτιο, πὼς δύσκολα πολὺ ἔβραζε στὸ στόμα του κρασί. Πεζοπορώντας λοιπὸν κάποτε, ἔπεσεν ἑπάνω οὐ μιά ληστοσυμμορία, πού τὴ στιγμή ἐκείνη οἱ ληστὲς τρώγανε καὶ πίναιε. Ὁ ἀρχιληστής λοιπὸν τὸν ἀναγνώρισε· καὶ ξέροντας πὼς δὲν πίνει ποτέ κρασί, τοῦ γέμισε μιά μεγάλη κούπα, καὶ τοῦ τὴν ἔδωκε νὰ τὴν πιῇ, κυττάζοντάς τον ἀγριεμένος κατὰματα καὶ γυμνώνοντας τὸ σπαθί του. Πιέ το, τοῦ λέει, γιατί ἀλλοιώτικα θὰ σοῦ πάρω τὸ κεφάλι.

Ὁ Γέροντας λοιπὸν, μὲ τὴ στόχαση καὶ μὲ τὸ λογισμό, πὼς αὐτὸ γίνεται μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πού θέλει ἔτσι νὰ κερδηθῇ ὁ ἀρχιληστής, τὸ πῆγε καὶ τῶπιε.

Κι' ὦ τοῦ θαύματος! Ὅταν τὸ εἶδεν αὐτὸ ὁ ἀρχιληστής, μετάνοιωσε γι' αὐτὸ πού ἔκαμε καὶ τοῦ εἶπε — Συγχώρεσέ με, Ἄββᾶ μου, πού σ' ἔστενοχώρεψα. Κι' ὁ Γέροντας τ' ἀπάντησε — Συγχωρεμένος νᾶσαι ἀπὸ τὸ Θεὸ πού τὸ θέλησε νὰ γίνῃ αὐτό, γιατί σ' εὐσπλαγχνίσθηκε κι' ἀπὸ σήμερα θάναί κοντά σου πάντα, καὶ στὸν κόσμο μας αὐτὸν καὶ στὸν ἄλλο.

Κι' ὁ ἀρχιληστής εἶπε — Πιστεύω στὸ Θεό, μ' ὄλη μου τὴν καρδιά κι' ἀπὸ δῶ καὶ πέρα δὲν θὰ πειράξω ἄνθρωπο. Κι' ἀμέσως διάλυσεν ὄλη τὴ συμμορία του, κι' ἀποφάσισε νὰ ἀφοσιωθῇ ὀλόψυχα στὸ Θεό.

Ἡ σωτήρια σωφροσύνη κι' ἐγκράτεια ἐνὸς νέου ἐμπόρου

Ἦτανε κάποιος ἐμπορευόμενος, νέος πολὺ στὴν ἡλικία καὶ πολὺ ὁμορφος, πού τὸν ἔλεγαν Μαγιστριανό. Εἶχε λοιπὸν αὐτὸς ἕνα φίλο, πού εἶχε θέση ἐπίσημη καὶ μιά πολὺ ὁμορφὴ γυναῖκα. Κι' αὐτὸς τὸν προσκαλοῦσε πολὺ συχνὰ στὸ σπίτι του γιὰ τραπέζι· κι' ἐτρώγανε μαζί μὲ τὴ γυναῖκά του. Καὶ γενικὰ τοῦ φανέρωνε μεγάλην ἀγάπη καὶ συμπάθεια.

Ἡ γυναῖκά του λοιπὸν, χωρὶς ἐκεῖνος νὰ φταιξῇ καθόλου καὶ χωρὶς νὰ τῆς δώσῃ ὄλους διόλου ἀφορμή, ἔβαλε στὸ λογισμό της τὸ Μαγιστριανό. Καὶ σιγὰ σιγὰ τὴν ἐκυρίεψε τὸ πάθος, κι' ἀρρώστησε κι' ἀμαράζωνε.

Ἐκάλεσε λοιπὸν ὁ ἄνδρας της ὄλους τοὺς γιατροὺς τῆς πολιτείας. Μὰ ὄλοι τους πού τὴν ἐξέταζαν τοῦλεγαν, πὼς δὲν τῆς βρῖσκουνε νάχη τίποτα· καὶ πὼς εἶναι ἀνεξήγητο τὸ μαράζι της αὐτὸ ἐκτός, ἂν ἔχη κανένα κρυφὸ πόνο καὶ δὲν τὸ λέει.

Τὴν ἀρωτοῦσε λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ μὲ κάθε τρόπο προσπαθοῦσε νὰ τὴν κάνη νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ τοῦ φανερώσῃ, τί εἶναι αὐτὸ πού τὴν τρώει καὶ πού τὴν ἔχει ἀρρωστήσει. Καὶ στοῦ τέλος, μὲ πολλή μεγάλη δυσκολία, τὴν κατάφερε νὰ βγάλῃ ἀπὸ μέσα της τὸ μυστικὸ της καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ τὴν ἀλήθεια.

— Ἀφοῦ τὸ θέλεις— τοῦ εἶπε— ἀφέντη μου, θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ. Ἐσὺ φταῖς. Γιατί, εἶτε ἀπὸ ἀγάπη καὶ γιὰ νὰ μ' εὐχαριστήσῃς, εἶτε ἀπὸ ἀφέλεια καὶ ἀπὸ καλοκαρδωσύνη, μᾶς κουβαλᾷς στοῦ σπίτι τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο. Μοῦφερνες λοιπὸν συχνὰ καὶ τὸν Μαγιστριανό, πού καὶ νέος εἶναι κι' ὁμορφος. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἢ ἄμοιρη καὶ σὰν ἀδύνατη γυναῖκα πού εἶμαι, τὸν ἀγάπησα. Κι' αὐτός, ὅταν τᾶκουσεν αὐτό, ἔπαυσε νὰ τῆς κάνη πλέον κάθε συζήτηση. Κι' ὅταν ὕστερα ἀπὸ κάμποσες ἡμέρες, πῆγε ὁ Μαγιστριανός, ὅπως τὸ συνήθιζε, στοῦ σπίτι του, τοῦ τὰ εἶπε ὅλα καταλεπτῶς.

Κι' αὐτός, ὄχι μονάχα δὲν ἔβαλε στοῦ νοῦ του τὸ κακό, μὰ κι' ἐστενοχωρήθηκε κι' ἐλυπήθηκε πάρα πολύ, γιατί ἀγαποῦσε πάρα πολύ τὸν ἄντρα της καὶ ἦτανε φίλος του πραγματικός. Καὶ τοῦ εἶπε — Μὴ στενοχωριέσαι, καλέ μου φίλε, κι' ὁ Θεὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ.

Ἐπὶ τὸν ἔφυγε λοιπὸν ἀπὸ τὸ σπίτι, πῆγε κι' ἔκοψε σύρριζα τὰ ὠραῖα του μαλιά, κι' ἐξύρισε τὰ γένια του καὶ τὰ φρύδια του ἀκόμη. Κι' ἔτσι γίνηκεν ἀσούσουμος κι' ἄσχημος πολύ. Φόρεσε λοιπὸν κι' ἕνα τουλουπάνι γύρω γύρω στοῦ κεφάλι του, κι' ἔτσι ὅπως ἦτανε, πῆγε νὰ συναντήσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ φίλου του. Καὶ τὴ βρῆκε ἀναγερμένη στὴν κλίνην της καὶ τὸν ἄνδρα της νὰ κάθεται πλάγι της.

Ἐβγαλε λοιπὸν τὸ τουλουπάνι, πού φοροῦσε στοῦ κεφάλι του καὶ τῆς ἔδειξε τὸ κεφάλι του καὶ τὸ πρόσωπό του, πού τὸ εἶχε παραμορφώσει, καὶ τῆς εἶπε — Αὐτὸ ἦτανε τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου νὰ γίνῃ, καὶ τῶκαμα.

Κι' αὐτὴ, σὰν τὸν εἶδε σὲ τέτοια κατάσταση κι' ἔτσι παραμορφωμένον ἐσάστισε. Καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν καλὴ καὶ τὴν τίμια συμπεριφορὰ καὶ προαίρεση τοῦ Μαγιστριανοῦ, ἐγιατρεύθηκε ἀπὸ τὸ πάθος της, κι' ἔπαψε νὰ βασανίζεται ἀπὸ τοὺς ἄνομους στοχασμούς της.

Κι' ὁ Μαγιστριανός συμμορφώθηκε μὲ τὴν περίστασιν κι' οὔτε ξαναπάτησε πλέον στοῦ σπίτι τους.

Ἀπόδοσις ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Σημερινά ποιμαντικά προβλήματα

Η ΔΙΕΛΚΥΝΣΤΙΝΔΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ

Στή σημερινή εποχή, είναι πιό δύσκολο στον Χριστιανισμό από ό,τι ήταν άλλοτε, τὸ νὰ συγκρατήσῃ τὶς ψυχές, πού τοῦ ἀνήκουν, καὶ νὰ ἐλκύσῃ ὅσες βρίσκονται ἔξω του. Οἱ λόγοι αὐτῆς τῆς δυσάρεστης καταστάσεως βρίσκονται καὶ μέσα στον Χριστιανισμό καὶ γύρω του.

Οἱ τωρινοὶ καιροί, μὲ τὴ ραγδαία πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς καὶ μὲ τὴν εὐρύτατη ἐξάπλωσι τῆς ὑλοφροσύνης, προσέδωσαν στον ἀπ' ἀρχῆς ἀντίπαλο τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸν Κόσμο, μεγάλη δύναμι. Ἔτσι, ἡ διελκυστίνδα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Κόσμου γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ Ἀνθρώπου εἰσῆλθε κατὰ τὶς ἡμέρες μας σὲ μιὰ πολὺ κρίσιμη γιὰ τὸν Χριστιανισμό φάσι. Κι' ἡ κρίσιμότης αὐτὴ ὀφείλεται ὄχι μονάχα στὴν πρόσθετη δύναμι, πού ἔχει ὁ Κόσμος, ἀλλὰ καὶ στὸ ὅτι ἡ πίστις, πού καίει στὰ στήθη τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι μιὰ φλόγα ἐξασθενημένη, ἂν συγκριθῆ μὲ ὅ,τι συνέβαινε στὸ παρελθόν. Βέβαια, δὲν λείπουν καὶ τώρα οἱ πραγματικὰ ἅγιες ψυχές μέσα στὴν παράταξι τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ εἶναι ἀραιότερες ἀπὸ άλλοτε. Ποτὲ ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶχε τόσο μεγάλα καθήκοντα στὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὅσο εἶναι ἐκεῖνα τοῦ παρόντος. Καὶ ποτὲ δὲν φάνηκε τόσο ἀνίσχυρος ὅσο κατὰ τὸ παρόν.

Ἐξορισμένα φαινόμενα ζωικότητος στὸ πεδίο δράσεως τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν πρέπει νὰ μᾶς παρασύρουν εἰς αἰσιόδοξες γενικεύσεις. Ἄν κυττάξουμε στὶς ἀντικειμενικὲς ἀναλογίαις του τὸν ἀγῶνα ἀνάμεσα στον Χριστιανισμό καὶ τὶς ἀντίθετες πνευματικὲς κι' ἠθικὲς ἀξίαι, ὅπως ξετυλίγεται σήμερα, θὰ βγάλουμε ἀποκαρδιωτικὸ συμπέρασμα. Ἡ περίοδος τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, πού διανύουν οἱ τρεῖς γενεές τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος — ἡ ἀπερχομένη, ἡ μεσήλικη κι' ἡ ἀνατέλλουσα — εἶναι περίοδος προοιούσης ἀθεότητος κι' ὑποχωρούσης μεταφυσικότητος.

Ὁ προφήτης Ὡσηθὲ θὰ μπορούσε νὰ ἐπαναλάβῃ γιὰ τὴ χριστιανωσύνη τῶν ἡμερῶν μας τὸ «κατεπόθη Ἰσραὴλ, νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον» (η', 8). Δὲν εἶναι καθόλου ὑπερβολή, ἀλλὰ ἡ ἴδια ἡ πραγματικότης. Τὸ ἀνθρώπινο γένος δὲν ἐπιηρεάζεται ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου παρὰ σὲ μικρὸ βαθμό. Κι' ὀλοένα ἡ ἐπίδρασις αὐτὴ γίνεται ἀσθενέστερη. Ἄν τὰ πράγματα ἐξακολουθήσουν ἔτσι τὸν δρόμο τους, εἶναι βέβαιο ὅτι κατὰ τὸ προσεχὲς μέλλον ἡ παλινδρόμησις τοῦ Κόσμου στὸ ἔδαφος, πού εἶχε κερδίσει ὁ Χριστιανισμὸς κατὰ τοὺς αἰῶνες τῆς ἱστορίας του θὰ

είναι μιὰ σχεδὸν πλήρης ἐπανάκτησις. Ἦδη ἀπὸ τώρα, ὁ νέος Ἰσραήλ τοῦ Θεοῦ, εἶναι στὴν κοινὴ αἴσθησι τῶν συγχρόνων λαῶν «ἄχρηστο σκεῦος», παράγων πού δὲν φαίνεται πλέον νὰ ἔχη ἄλλο μέρος νὰ διαδραματίσῃ στὴν ἱστορία.

Ἀλλὰ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἦλθε στὴν γῆ μάταια. Ἡ φοβερὴ ὑποτροπή, πού ζοῦμε, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὀριστικὴ κατάστασις. Ὁ Χριστὸς ἦλθε γιὰ νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὴ γῆ τὸν σφετεριστὴ Διάβολο καὶ θὰ τὸν ἐκβάλῃ ὅπωςδὴποτε. Ἦλθε γιὰ νὰ νικήσῃ τὸν Κόσμο, τὸ ἀντίθετο καθεστῶς τοῦ Διαβόλου πάνω στὴ γῆ, καὶ τὴ νίκη αὐτὴ θὰ τὴν καταγάγῃ. Τώρα τὸ «μικρὸ ποίμνιο» τοῦ Χριστοῦ εἶναι στὴν πραγματικότητά πολὺ μικρὸ ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ ἐξαφανισθῇ οὔτε νὰ μείνῃ γιὰ πάντα μιὰ ἀσήμαντὴ μειονότης. Οἱ ἡμέρες, πού δὲν ἦλθαν ἀκόμη, εἶναι χριστοφόρες. Τὸ μέλλον ἀνήκει στὸ Θεὸ κι' ὄχι στὸν διάβολο, στὴν Ἐκκλησία κι' ὄχι στὸν Κόσμο.

Τὰ καινούργια εἶδωλα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς θὰ ὀδηγήσουν ἐκεῖ πού ὠδήγησαν καὶ τὰ παλιά, ἐκεῖνα πού ἡ νεαρὴ Ἐκκλησία γκρέμισε καὶ συνέτριψε μὲ τὸ κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων τῆς καὶ μὲ τὴν πύρινη πίστι τῶν τέκνων τῆς. Θὰ ὀδηγήσουν στὴν πικρὴ διάψευσι, σὲ μιὰ καινούργια προὔποθεσι ἀνι.νήψεως κι' ἐπιτροπῆς. Ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, ὅπως γράφει ὁ Τερτυλλιανός, «εἶναι ἐκ φύσεως χριστιανῆ» καὶ μὲ τίποτε ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ ἰκανοποιηθῇ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ, πού τὴν ἔκτισε γιὰ νὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ νὰ βρῖσκῃ στὴν ἀγάπῃ αὐτὴ μακάρια χαρὰ.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ συμπέσῃ ἡ ὥρα αὐτῆς τῆς ἀνανήψεως μὲ τὴν καθαρὴν προσφορὰ τοῦ σωτηρίου μηνύματος, πού ἔφερε ὁ Χριστὸς στὴ γῆ, πρέπει ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι φανερὴ ἀπὸ παντοῦ. Κι' αὐτὸ θὰ συμβῇ ἂν ἡ ἔννοιά τῆς ἀποσαφηνισθῇ στὴ σημερινὴ καὶ τὴν αὐριανὴν χριστιανωσύνη. Ποιὰ ἔννοιά τῆς; Ἐκεῖνη πού ἦταν πραγματικότης ὅταν ἡ χριστιανωσύνη δὲν εἶχε κομματιαστῆ καὶ δὲν ἦταν σκιασμένη κατὰ μεγάλες ἐκτάσεις ἀπὸ τὴν πλάνη. Ἡ ἔννοια τῆς Μιᾶς Ἀγίας, πού βιώνεται ἔκτοτε μονάχα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία. Ὅσο ὁ χριστιανισμὸς εἶναι καὶ ἔννοιες καὶ βιώματα, πού δὲν ἔχουν σχέσι μὲ τὴν Ὁρθοδοξία, θὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ κερδίσῃ τὸν Κόσμο. Γιατί, σὲ ὅ,τι διαφέρει ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, εἶναι σύμμαχος κι' ὄχι ἀντίπαλος τοῦ Κόσμου. Εἶναι ὑποχέριος στὸν Διάβολο κι' ὄχι σκεῦος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἔκβασις λοιπὸν τῆς διελκυστίνδας ἀνάμεσα στὸν Χριστιανισμὸ καὶ στὸν Κόσμο εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲ τὴν ἐπικράτησι τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς καὶ πίστεως.

«Ἴδιον καὶ πρεπῶδες... Θεῶν—λέγει ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος—...τὸ τὰ ἔργα σώζειν ἑαυτοῦ, κἂν εἰς κίνδυνον διαθορᾶς καταφέρηται».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ μας λαμβάνονται πολλαὶ ἐπιστολαὶ ἐφημερίων τῆς ὑπαίθρου, εἰς τὰς ὁποίας ἐκφράζουν οὗτοι τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς μας, διὰ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὰς ἐνεργείας των ὑπὲρ τῆς ταχείας ἐπιλύσεως τοῦ μισθολογικοῦ ζητήματος τοῦ ἐφημεριακοῦ μας κλήρου. Κατωτέρω χαρακτηριστικῶς δημοσιεύομεν ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ αἰδέσ. Γεωργοπούλου, ἐφημερίου τοῦ Ἄνω Ξεχώρου Φιλιατῶν.

«... Παρακολουθῶ τόσο εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικά, τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Προϊσταμένου μας Σεβ. Μητροπολίτου Παραμωθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτου δι' ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα καὶ περισσότερον διὰ τὸ μισθολόγιον τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου...

» Τὸν εὐχαριστοῦμεν πολὺ καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Πανάγαθον Θεὸν ὅπως Τὸν διαφυλλάτῃ ἀπὸ κάθε κακόν...

» Ζητοῦντες τὸ ψομὶ τῶν παιδιῶν μας, ἀπεκλήθημεν «ἀπειθαρχοὶ», ἐνῶ εἴμεθα πειθαρχικώτατοι, τόσο εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς μας ἡγέτας, ὅσον καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν φιλάτην μας Πατρίδα, ὅπως καὶ τὸ ἀπεδείξαμεν ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν τῆς φυλῆς μας, ἀποστομόντες ἡμεῖς οἱ ἀγράμματοι τοὺς ἐγγραμμάτους καθοδηγητὰς τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ προσαγόμενοι σιδηροδέσμοι εἰς τὰς φυλακάς διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος.

» Εἴμεθα οἱ μικροὶ καὶ ἄσημοι ἀλλὰ μεγάλοι σὲ καρδιά καὶ πατριωτισμὸ σὲ πλευρὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας καὶ θά θυσιάσωμεν, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ζωὴν μας διὰ τὸν Ποιμενάρχην μας...».

(Ἀποσπάσματα ἀπολεσθέντων ἔργων, 9, ΒΕΠ, Ε', σ. 174). Ὁ Θεὸς θά κατατροπώσῃ τίς δυνάμεις τοῦ πονηροῦ, ποὺ διαμορφώνουν τὴ σημερινὴ ἀποκαρδιωτικὴ εἰκόνα. Ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι πρέπει νὰ ξέρομε καὶ νὰ συναισθανώμασθε βαθεῖα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ὅτι αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία περιέχει ὅ,τι ζητᾶ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, κί' ὅ,τι ὁ Θεὸς προσφέρει στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ. Ἡ νίκη τοῦ Θεοῦ θά εἶναι νίκη τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μέσα στὸν χριστιανισμὸ κί' ἔξω ἀπ' αὐτόν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἀπὸ τῆς 29-10-62 μέχρι τῆς 15-11-26 ἐχορηγήθησαν παρὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. αἱ κάτωθι συντάξεις καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα.

Αἰδес. Οἰκονόμου Ἀθανάσιον Ἱ. Μητροπόλεως Λαρίσης. Δ' Κατηγορίας. Σύνταξις 927, ἐφ' ἅπαξ 16.200. — **Ἀναστασίαν Ἱ. Διαμαντῆ** Ἱ. Μητροπόλεως Ἀργολίδος. Δ' Κατηγορίας. Σύνταξις 538, ἐφ' ἅπαξ 12.234. — **Αἰδε. Ψαρρᾶν Ἰωάννην** Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας. Δ' Κατηγορίας. Σύνταξις 776, ἐφ' ἅπαξ 16.195. — **Αἰδес. Φωτόπουλον Κωνστ.** Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας. Γ' Κατηγορίας. Σύνταξις 1191, ἐφ' ἅπαξ 20.442. — **Αἰδес. Χρονόπουλον Γεώργιον** Ἱ. Μητροπόλεως Τριφυλίας. Γ' Κατηγορίας. Σύνταξις 1191, ἐφ' ἅπαξ 20.458. — **Αἰδес. Παπαευθυμίου Χρίστον** Ἱ. Μητροπόλεως Γρεβενῶν. Δ' Κατηγορίας. Σύνταξις 927, ἐφ' ἅπαξ 16.061. — **Αἰδес. Τσικρικῶνην Αἰμ.** Ἱ. Μητροπόλεως Γρεβενῶν. Δ' Κατηγορίας. Σύνταξις 927, ἐφ' ἅπαξ 16.061. — **Αἰδ.** **Μπέντζιαν Κων.** Ἱ. Μητροπόλεως Τρικκης. Γ' Κατηγορίας. Σύνταξις 946, ἐφ' ἅπαξ 20.612. — **Αἰδес. Μίνον Ἰωάννην** Ἱ. Μητροπόλεως Φλωρίνης. Δ' Κατηγορίας. Σύνταξις 725, ἐφ' ἅπαξ. 16.200.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Αἱ παρεκτροπαὶ καὶ αἱ κακοδοξίαι τοῦ Προτετταντισμοῦ. — **Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου**, Περί τῆς Ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν (Ἀπόδοσις Ἀμμωνα). — **Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Ἀθ. Καλύβα**, ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Στάχυα ἀπὸ τὸν ἀγρό Του. Ὁ Λυτρωτῆς. — **Ἀρχιμ. Προκ. Παπαθεοδώρου**, Πλειότερον καὶ καθαρώτερον φῶς στῆ νεολαία μας. — «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας» Μέρος τρίτον. Ψυχοφελεῖς ἐπιστάσεις ἐκ τοῦ Λευίτικοῦ, ὑπὸ **Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως** (Μετάφρ. **Θεοδόση Σπεράντσα**). — **Βασ. Ἡλιάδης**, Χριστὸν ἐξ οὐρανοῦ ἀπαντήσατε! Ἡ μεγάλη ψυχικὴ μας καὶ νοερὴ πορεία πρὸς τὴν Ἁγίαν Βηθλεὲμ τόπον τῆς Γεννήσεως. Μία περίοδος τοῦ ἐξωραΐζει τὴν σκέψιν μας. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸς» ἢ «Συναγωγὴ ἠθικῶν διδασκαλιῶν» (Ἀπόδοσις **Ἀνθίμου Θεολογίτη**). — **Βασ. Μουστάκης**, Σημερινὰ ποιμαντικὰ προβλήματα. Ἡ διεκκυστίνδα Ἐκκλησίας καὶ Κόσμου. — Εὐχαριστήριον ἐπιστολὰ ἐφημερίων. — Εἰδήσεις τοῦ TAKE.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον:
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ **ΕΚΚΛΗΣΙΑ**
Ὅδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι. - Τηλ. 227.689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασιῶ 1. Ἀθῆναι.